

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Sammanfattning

I betänkandet behandlas budgetpropositionen (prop. 2013/14:1) i fråga om utgiftsområde 1 Rikets styrelse, redogörelsen Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2012 (redog. 2012/13:RS2) och 31 motionsyrkanden med anknytning till utgiftsområdet. I betänkandet behandlas även regeringens förslag till lag om ändring i budgetlagen (2011:203). Lagändringen föreslås träda i kraft den 31 december 2013. Slutligen behandlas i betänkandet riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2014.

Utrikesutskottet har yttrat sig över propositionen och motionerna i de delar som rör utrikesförvaltningen. Vidare har finansutskottet yttrat sig över regeringens förslag till lag om ändring i budgetlagen.

Konstitutionsutskottet föreslår att anslagen inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse ska uppgå till sammanlagt 12 896 040 000 kronor. Utskottet föreslår vidare att riksdagen delvis bifaller riksdagsstyrelsens lagförslag. I övrigt tillstyrker utskottet de yrkanden som regeringen, riksdagsstyrelsen och Riksdagens ombudsmän (JO) har lagt fram, inklusive regeringens lagförslag. Därutöver föreslår utskottet att riksdagen lägger Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2012 till handlingarna. Utskottet föreslår vidare att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden. Företrädarna för Socialdemokraterna, Miljöpartiet de gröna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet förklarar i var sitt särskilt yttrande att de inte deltar i beslutet om anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse eftersom deras partiers förslag till ramar för utgiftsområdet inte har antagits av riksdagen i budgetprocessens första steg.

I betänkandet finns fyra reservationer (S, MP, V) och fyra särskilda yttranden (S, MP, SD, V).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	6
Redogörelse för ärendet	9
Ärendet och dess beredning	9
Propositionens huvudsakliga innehåll	10
Utskottets överväganden	12
Kungliga hov- och slottsstaten	12
Propositionen	12
Motionerna	15
Gällande ordning m.m.	16
Tidigare behandling	18
Utskottets ställningstagande	19
Riksdagens ledamöter och partier m.m.	19
Propositionen	19
Motionen	21
Utredningar m.m.	21
Tidigare behandling	22
Utskottets ställningstagande	23
Riksdagens förvaltningsanslag	23
Propositionen	23
Utskottets ställningstagande	25
Riksdagens fastighetsanslag	26
Propositionen	26
Utskottets ställningstagande	27
Riksdagens ombudsmän (JO)	28
Propositionen	28
Motionerna	30
Tidigare behandling	30
Utskottets ställningstagande	30
En ny tillsynsorganisation	30
Motionen	30
Tidigare behandling	31
Pågående utredningar	33
Utskottets ställningstagande	33
Sametinget	33
Propositionen	34
Motionerna	35
Utskottets ställningstagande	35
Regeringskansliet m.m.	36
Propositionen	36
Motionerna	37
Tidigare behandling	39
Utrikesutskottets yttrande	40
Utskottets ställningstagande	41
Länsstyrelserna	42
Propositionen	42

Utskottets ställningstagande	43
Länsstyrelserna m.m.	44
Propositionen	44
Motionerna	46
Pågående utredning m.m.	48
Tidigare behandling	48
Utskottets ställningstagande	49
Demokratipolitik	50
Propositionen	50
Utskottets ställningstagande	51
Allmänna val och demokrati	51
Propositionen	51
Utskottets ställningstagande	52
Justitiekanslern	52
Propositionen	52
Utskottets ställningstagande	53
Datainspektionen	53
Propositionen	54
Motionen	54
Utskottets ställningstagande	54
Svensk författningssamling	55
Propositionen	55
Utskottets ställningstagande	55
Valmyndigheten	55
Propositionen	55
Utskottets ställningstagande	56
Stöd till politiska partier	56
Propositionen	56
Motionen	57
Utskottets ställningstagande	57
Nationella minoriteter	57
Propositionen	58
Utskottets ställningstagande	59
Åtgärder för nationella minoriteter	59
Propositionen	59
Motionen	59
Utskottets ställningstagande	60
Åtgärder för den nationella minoriteten romer	60
Propositionen	60
Motionen	61
Utskottets ställningstagande	61
Presstödsnämnden	62
Propositionen	62
Utskottets ställningstagande	62
Presstöd	63
Propositionen	63
Motionerna	64
Utredning	65
Utskottets ställningstagande	65

Myndigheten för radio och tv	65
Propositionen	65
Utskottets ställningstagande	66
Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	66
Propositionen	67
Utskottets ställningstagande	67
Ändringar i budgetlagen	67
Propositionen	68
Finansutskottets yttrande	69
Utskottets ställningstagande	69
Riksdagsförvaltningens årsredovisning	69
Redogörelsen	69
Utskottets ställningstagande	70
Föräldraledighet för statsråd	70
Motionen	70
Tidigare behandling	70
Utskottets ställningstagande	70
Reservationer	72
1. Insyn i kungliga hov- och slottsstaten, punkt 3 (V)	72
2. Utrikesförvaltningens organisation m.m., punkt 5 (MP)	73
3. Utrikesförvaltningens organisation m.m., punkt 5 (V)	73
4. Återinförande av avgifter vid djurskyddskontroller, punkt 8 (S, V)	74
Särskilda yttranden	76
1. Anslag m.m. för 2014 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse, punkt 1 (S)	76
2. Anslag m.m. för 2014 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse, punkt 1 (MP)	77
3. Anslag m.m. för 2014 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse, punkt 1 (SD)	78
4. Anslag m.m. för 2014 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse, punkt 1 (V)	79
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	82
Proposition 2013/14:1	82
Redogörelse 2012/13:RS2	83
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2013	83
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och riksdagsstyrelsens lagförslag	87
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets anslagsförslag	90
<i>Bilaga 4</i>	
Utrikesutskottets yttrande	91
<i>Bilaga 5</i>	
Finansutskottets yttrande	98

Tabeller

Budgetpropositionens och oppositionspartiernas förslag till anslag för 2014 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse	11
Investeringsplan för 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	25
Investeringsplan för 2:3 Riksdagens fastighetsanslag	27
Utskottets förslag till anslag för 2014 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse	90

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Anslag m.m. för 2014 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

a) *Finansiering av stöd till politiska partier*

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2014 för anslaget 6:6 Stöd till politiska partier besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 171 200 000 kronor under 2015. Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:1 utgiftsområde 1 punkt 1.

b) *Ändring i lagen om stöd till riksdagsledamöternas och parti-gruppernas arbete i riksdagen*

Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag i bilaga 2 till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen med den ändringen att ordet ”bestämmande” i 10 § andra stycket ska ersättas av ordet ”bestämmandet”. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2013/14:1 utgiftsområde 1 punkt 3.

c) *Investeringsplaner för Riksdagsförvaltningen*

Riksdagen godkänner riksdagsstyrelsens förslag till investeringsplaner för anslagen 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag och 2:3 Riksdagens fastighetsanslag för 2014–2017. Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:1 utgiftsområde 1 punkterna 4 och 5.

d) *Låneram för Riksdagsförvaltningen*

Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2014 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar som används i verksamheten som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 kronor och för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 500 000 000 kronor. Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:1 utgiftsområde 1 punkterna 6 och 7.

e) *Anslagsfinansiering av JO:s anläggningstillgångar*

Riksdagen beslutar att Riksdagens ombudsmän (JO) för 2014 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i verksamheten. Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:1 utgiftsområde 1 punkt 9.

f) *Fördelning av anslagen inom utgiftsområde 1*

Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2014 inom utgiftsområdet i enlighet med specifikationen i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:1 utgiftsområde 1 punkterna 2, 8 och 10 samt avslår motionerna

2013/14:K328 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V),

2013/14:K354 av Jonas Åkerlund m.fl. (SD),
2013/14:K362 av Peter Eriksson m.fl. (MP) yrkande 5,
2013/14:K382 av Björn von Sydow m.fl. (S) yrkandena 1–4,
2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 105 och
2013/14:N424 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 8.

2. Ändring i budgetlagen

Riksdagen antar regeringens förslag i bilaga 2 till lag om ändring i budgetlagen (2011:203). Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:1 finansplanen punkt 15.

3. Insyn i kungliga hov- och slottsstaten

Riksdagen avslår motion

2013/14:K205 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2.

Reservation 1 (V)

4. Regeringskansliets organisation

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:K284 av Kristina Nilsson och Jan-Olof Larsson (båda S),

2013/14:K313 av Valter Mutt m.fl. (MP),

2013/14:K358 av Bengt Berg och Amineh Kakabaveh (båda V),

2013/14:Ju412 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 52,

2013/14:U302 av Leif Jakobsson m.fl. (S) yrkande 4 och

2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkande 48.

5. Utrikesförvaltningens organisation m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:K270 av Anders Hansson (M),

2013/14:K300 av Åsa Lindestam (S),

2013/14:U208 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 2,

2013/14:U209 av Torbjörn Björlund m.fl. (V) yrkande 10,

2013/14:U264 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 13 och

2013/14:U316 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 47.

Reservation 2 (MP)

Reservation 3 (V)

6. Kvinno- och mansjourer

Riksdagen avslår motion

2013/14:K362 av Peter Eriksson m.fl. (MP) yrkande 2.

7. Länsstyrelsernas arbete med Ostlänken

Riksdagen avslår motion

2013/14:K374 av Johan Löfstrand m.fl. (S).

8. Återinförande av avgifter vid djurskyddskontroller

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:MJ374 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 3,

2013/14:MJ485 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 6 och

2013/14:MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 4.

Reservation 4 (S, V)

9. Nationella minoriteter

Riksdagen avslår motion

2013/14:K362 av Peter Eriksson m.fl. (MP) yrkande 4.

10. Översyn av presstödet

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:K256 av Johan Linander och Per-Ingvar Johnsson (båda C)
och

2013/14:K341 av Berit Högman m.fl. (S).

11. Föräldradighet för statsråd

Riksdagen avslår motion

2013/14:K248 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP).

12. Riksdagsförvaltningens årsredovisning

Riksdagen lägger redogörelse 2012/13:RS2 till handlingarna.

Stockholm den 26 november 2013

På konstitutionsutskottets vägnar

Peter Eriksson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Peter Eriksson (MP)¹, Per Bill (M), Björn von Sydow (S)², Andreas Norlén (M), Helene Petersson i Stockaryd (S)³, Lars Elinderson (M), Billy Gustafsson (S)⁴, Karl Sigfrid (M), Phia Andersson (S)⁵, Karin Granbom Ellison (FP), Hans Hoff (S)⁶, Per-Ingvar Johnsson (C), Hans Ekström (S)⁷, Kajsa Lunderquist (M), Tuve Skånberg (KD), Jonas Åkerlund (SD)⁸ och Marianne Berg (V)⁹.

¹⁻⁹ Avstår från ställningstagande under punkt 1.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I budgetpropositionen för 2014 lämnar regeringen, riksdagsstyrelsen och Riksdagens ombudsmän (JO) förslag om anslag inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse för budgetåret 2014.

Därutöver föreslår regeringen att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2014 för anslaget 6:6 *Stöd till politiska partier* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 171 200 000 kronor under 2015.

Regeringen föreslår vidare att riksdagen antar förslaget till lag om ändring i budgetlagen (2011:203).

Riksdagsstyrelsen föreslår att riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen. Vidare föreslår riksdagsstyrelsen att riksdagen godkänner de föreslagna investeringsplanerna för anslagen 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* och 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* för 2014–2017 samt bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2014 ta upp lån i Riksgäldskontoret för dels investeringar som används i verksamheten som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 kronor, dels investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 500 000 000 kronor.

Riksdagens ombudsmän föreslår att riksdagen beslutar att JO för 2014 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet.

Regeringens, riksdagsstyrelsens och JO:s förslag till riksdagsbeslut finns i *bilaga 1*. Regeringens och riksdagsstyrelsens lagförslag finns i *bilaga 2*.

I betänkandet behandlar utskottet också dels Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2012 (redog. 2012/13:RS2), dels 31 motionsyrkanden som väckts under den allmänna motionstiden 2013. Även dessa förslag finns i *bilaga 1*.

Den 7 november 2013 lämnade riksdagsdirektören Kathrin Flossing och andra företrädare för Riksdagsförvaltningen information om Riksdagsförvaltningens årsredovisning för 2012 och om budgetförslaget för 2014 m.m.

Konstitutionsutskottet har gett utrikesutskottet tillfälle att yttra sig om förslagen i propositionen och motionerna i de delar som berör utrikesförvaltningen. Utrikesutskottets yttrande återges i *bilaga 4*.

Konstitutionsutskottet har gett finansutskottet tillfälle att yttra sig om förslagen i propositionen och motionerna i de delar som berör finansutskottets beredningsområde. Finansutskottets yttrande återges i *bilaga 5*.

Den 20 november 2013 behandlade riksdagen finansutskottets betänkande 2013/14:FiU1 i vilket propositionens förslag till utgiftsram för bl.a. utgiftsområde 1 behandlas. Summan av de utgifter som hör till utgiftsområ-

det får högst uppgå till det belopp som riksdagen har beslutat. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (i denna del), vilket innebär att utgifterna för utgiftsområde 1 högst får uppgå till sammanlagt 12 896 040 000 kronor.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen, riksdagsstyrelsen och JO föreslår i budgetpropositionen att riksdagen för budgetåret 2014 anvisar anslagen – som samtliga är ramanslag – inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse i enlighet med den uppställning som redovisas i propositionen (se nästa sida).

Av uppställningen framgår att anslagsbeloppen för utgiftsområdet uppgår till sammanlagt 12 896 040 000 kronor för 2014. Socialdemokraterna, Miljöpartiet de gröna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet föreslår i motioner ändringar av vissa av anslagen inom utgiftsområdet.

**Budgetpropositionens och oppositionspartiernas förslag till anslag för 2014
inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse**

Belopp i tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen			
		S	MP	SD	V
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	126 908				-12 000
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	842 655				-62 000
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	717 344				
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	80 000				
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	85 160		+5 000		+5 000
3:1 Sametinget	38 319		+10 000	+5 000	
4:1 Regeringskansliet m.m.	6 843 531	+56 000			
5:1 Länsstyrelserna m.m.	2 522 517		+211 600	+45 000	
6:1 Allmänna val och demokrati	631 340				
6:2 Justitiekanslern	39 663				
6:3 Datainspektionen	43 790		-43 790		
6:4 Svensk författningssamling	1 300				
6:5 Valmyndigheten	18 932				
6:6 Stöd till politiska partier	171 200			-17 120	
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	96 917		+40 000		
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	16 500			-16 500	
8:1 Presstödsnämnden	6 750				
8:2 Presstöd	567 119				
8:3 Myndigheten för radio och tv	25 689				
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	20 406				
<i>Nya anslag</i>					
99:1 Ny tillsynsorganisation			+10 000		
Summa för utgiftsområdet	12 896 040	+56 000	+232 810	+16 380	-69 000

Utskottets överväganden

Kungliga hov- och slottsstaten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar 126 908 000 kronor till anslaget 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* för 2014 och avslår dels ett motionsyrkande i denna del om att ett lägre belopp ska anvisas till anslaget, dels ett motionsyrkande om ökad insyn i hov- och slottsstatens ekonomi och verksamhet.

Jämför reservation 1 (V) och särskilt yttrande 4 (V).

Anslaget används för att täcka utgifter för statschefens officiella funktioner, inklusive utgifter för kungafamiljen. Därutöver används anslaget för kungliga hov- och slottsstatens förvaltningsutgifter.

Propositionen

Verksamheten

Kungliga Hovstaterna är den officiella beteckningen på den organisation som i dagligt tal kallas hovet och som har till huvuduppgift att bistå statschefen och övriga medlemmar av kungafamiljen i deras officiella plikter. En annan uppgift är att vårda det kungliga kulturarvet och att visa detta kulturarv för allmänheten.

I budgetsammanhang delas hovet in i kungliga hovstaten (hovstaten) och kungliga slottsstaten (slottsstaten).

De anslagsmedel som avser hovstaten uppgick under 2012 till ca 63 miljoner kronor. Från denna del av anslaget finansieras kostnader för bl.a. representation, statsbesök, resor, transporter och personal. Anslaget täcker också sådana levnadsomkostnader som är direkt kopplade till statschefsfunktionen.

Kostnaderna för hovstatens ämbeten fördelade sig 2012 på Hovmarskalksämberet (65 procent), Riksmarskalksämberet (23 procent) och Informationsavdelningen (12 procent). Inom Hovmarskalksämberet fördelades medlen under 2012 enligt följande:

- H.M. Konungens hovstat med kansli (14 procent). I denna del ingår även kostnaderna för Prins Carl Philips och Prinsessan Madeleines officiella programverksamhet.
- H.M. Drottningens hovstat (5 procent).
- H.K.H. Kronprinsessans hovstat (5 procent). I denna del ingår även kostnaderna för Prins Daniels officiella programverksamhet.
- Hushållet (21 procent).

- H.M. Konungens hovstall (20 procent).

Av propositionen framgår att kungafamiljen under 2012 har bedrivit en bred programverksamhet och att flera statsceremonier och officiella engagemang har genomförts.

Slottsstaten omfattar Husgerådskammaren, inklusive Bernadottebiblioteket, och Ståthållarämbetet. Husgerådskammaren svarar för förvaltningen, underhållet och vården av de kungliga slottens konstverk, möbler och andra inventarier. Ståthållarämbetet svarar för tillsynen och förvaltningen av de kungliga slotten med tillhörande byggnader och parkanläggningar. Därutöver ansvarar ämbetet för visningsverksamheten vid de kungliga slotten. De anslagsmedel som avser slottsstaten uppgick 2012 till ca 61 miljoner kronor.

Av propositionen framgår att under 2012 har ett aktivt arbete bedrivits inom slottsstaten för att öka tillgängligheten till det kungliga kulturarvet. Därtill kommer att visningsverksamheten har varit omfattande.

När det gäller antalet anställda inom hovet framgår av propositionen att det under 2012 fanns sammanlagt 255 tillsvidareanställda och att antalet anställda i stort sett är oförändrat sedan 2011. Därtill kommer att det under 2012 anlätades ett stort antal personer för tillfälliga uppdrag.

Anslagssparandet uppgick under 2012 till 1 057 000 kronor, under 2011 till 1 055 000 kronor och under 2010 till -403 000 kronor.

Riksrevisionens iakttagelser

Den verksamhet som hovstaten bedriver omfattas inte av Riksrevisionens granskning enligt lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m.

Riksrevisionen, som har granskat slottsstatens årsredovisning för räkenskapsåret 2012, bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt är rättvisande.

Överväganden

Översyn av överenskommelsen med Riksmarskalksämbetet

I propositionen konstateras att hovet, enligt en överenskommelse som träffades med regeringen 1996, årligen ska lämna en berättelse över den samlade verksamheten (prop. 1996/97:1 utg.omr. 1 s. 13). Enligt överenskommelsen ska tyngdpunkten i verksamhetsberättelsen läggas på en redovisning av hur tilldelade medel har använts när det gäller slottsstaten, medan övrig verksamhet behandlas översiktligt. Verksamhetsberättelsen ligger sedan till grund för regeringens bedömning av medelsbehovet. Av det totala anslaget tillförs hovstaten 51 procent och slottsstaten 49 procent. Anslagsfördelningen mellan hovstaten och slottsstaten grundar sig på relationen mellan deras faktiska kostnader 1996. Kostnadsfördelningsnyckeln ska gälla långsiktigt och inte justeras av smärre förändringar i organisationen eller verkligt kostnadsutfall. Hittills har anslagsfördelningen inte ändrats.

2005 enades regeringen och Riksmarskalksämberet om att komplettera överenskommelsen från 1996 (prop. 2005/06:1 utg.omr. 1 s. 51). Enligt kompletteringen ska som grund för en eventuell framtida ändring av anslagsfördelningen mellan hovstaten och slottsstaten större organisatoriska förändringar dem emellan redovisas i verksamhetsberättelsen för det budgetår då förändringen sker. Därutöver ska information ges om de olika organisatoriska enheterna inom hovstatens andel av de sammanlagda kostnaderna för hovstaten. I denna del ska samtliga kostnader som anslaget är avsett att täcka vara fördelade på de berörda enheterna. Dessutom ska anslagets fördelning på de olika verksamhetsområdena bli föremål för en kontinuerlig diskussion mellan Riksmarskalksämberet och Regeringskansliet.

Den 7 december 2011 tillkännagav riksdagen att regeringen ska genomföra en översyn av överenskommelsen med Riksmarskalksämberet (bet. 2011/12:KU1, rskr. 2011/12:56). Översynen angavs syfta till att verka för en ökad insyn i hovstaten, men samtidigt respektera statschefens privata sfär och inte utgöra någon ändring i den nuvarande konstitutionella ordningen.

Av budgetpropositionen framgår att regeringen och Riksmarskalksämberet har enats om att komplettera överenskommelserna från 1996 och 2005, och som en följd av detta i viss mån ändra den senare, när det gäller insyn i den verksamhet som bedrivs inom ramen för hovstaten (s. 19). Enligt överenskommelsen kommer den ekonomiska redogörelsen som sker i verksamhetsberättelsen för hovstaten att bli utförligare än tidigare, och redogörelsen kommer att bestå av en uppställning som liknar den redogörelse som i dag lämnas för slottsstaten. Det sagda innebär att uppställningen inte längre kommer att ange de organisatoriska enheterna inom hovstatens andel av de sammanlagda kostnaderna för hovstaten utan i stället kommer att bestå av resultat- och balansinformation samt kommentarer i form av tilläggsupplysningar och noter.

I propositionen understryker regeringen att den nu träffade överenskommelsen inte ändrar ordningen i vissa särskilt uppräknade avseenden. Hovet ska alltså stå utanför den statliga förvaltningsorganisationen (jfr prop. 1973:90 s. 176), och den verksamhet som hovstaten bedriver omfattas inte av lagen om revision av statlig verksamhet m.m. Vidare omfattas hovstaten varken av bestämmelserna i anslagsförordningen (2011:223) om bl.a. prövning av anslagssparande och indragning av anslag, eller av andra delar av det ekonomiska administrativa regelverket för myndigheter under regeringen. Dessutom ska Kammarkollegiet alljämt betala ut anslagsmedlen engångsvis efter rekvisition.

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* för 2014 ska uppgå till 126 908 000 kronor. Förslaget innebär en ökning med 2 805 000 kronor jämfört med riksdagens budgetbeslut i december 2012, vilket bl.a. motsvarar uppräknigen av anslaget till följd av pris- och löneomräkning.

Motionerna

Anslaget

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) föreslår i partimotion 2013/14:K328 att anslaget minskas med 12 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag (yrkandet i denna del). Motionärerna framhåller att Sverige bör vara en republik och att hov- och slottsstaten ska avvecklas i samband med monarkins avskaffande. I motionen anges att ett beslut om ett nytt statsskick dock inte är aktuellt för närvarande, varför motionärerna nöjer sig med att kräva ett sparbetning av hovstaten på ca 10 procent för 2014.

Ökad insyn i hov- och slottsstaten

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) begär i partimotion 2013/14:K205 yrkande 2 att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om insyn i hov- och slottsstatens ekonomi och verksamhet. I motionen anförs bl.a. att statschefen har specificerade uppgifter som självklart borde kunna granskas på samma sätt som all annan verksamhet som finansieras med offentliga medel. Motionärerna framhåller att det ibland framförs synpunkter på att monarken måste få ha sin privata ekonomi i fred och att det därför inte går att granska kungahuset på samma sätt som annan verksamhet. En lösning skulle enligt motionärerna kunna vara att monarken får ett arvode för sitt uppdrag och att detta arvode används för finansiering av privata utgifter. Kostnader för representation, statsbesök och andra uppgifter som ingår i uppdraget finansieras genom anslag till hovstaten. Dessa omkostnader blir då enligt motionärerna tydligt avskilda från monarkens privata ekonomi och borde utan svårigheter kunna granskas. Riksdagens tillkännagivande i december 2011 om ökad insyn i hovstatens verksamhet var enligt motionärerna ett beslut i rätt riktning, men de efterlyser samtidigt ytterligare åtgärder för att öka insynen i hov- och slottsstatens ekonomi och verksamhet.

Gällande ordning m.m.

Hovets konstitutionella ställning

Regeringsformen innehåller inga bestämmelser om hovet. I förarbetena framhöll departementschefen, i likhet med Grundlagberedningen, att hovet bör stå utanför den statliga förvaltningsorganisationen (prop. 1973:90 s. 176).

Den senaste övergripande översynen av regeringsformen gjordes av den parlamentariskt sammansatta kommittén Grundlagsutredningen (SOU 2008:125). Grunderna för Sveriges statskick liksom det förhållandet att Sverige är en monarki ingick dock inte i kommitténs uppdrag.

Lagen om revision av statlig verksamhet m.m.

Enligt 3 § första stycket 4 lagen om revision av statlig verksamhet m.m. ska Riksrevisionen i enlighet med vad som närmare föreskrivs i 5 § samma lag granska årsredovisningen för bl.a. slottsstaten. Av 5 § första stycket framgår att granskningen ska ske i enlighet med god revisionsledning och ha till syfte att bedöma om redovisningen och underliggande redovisning är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande samt – med undantag för granskningen av redovisningen för bl.a. slottsstaten – om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut (årlig revision).

I förarbetena till nämnda lag anges bl.a. att för att hovets medelsbehov ska kunna bedömas har regeringen ett behov av att få en redogörelse för hur de tilldelade medlen har använts (prop. 2001/02:190 s. 73 f.).

Bakgrunden till överenskommelsen mellan regeringen och Riksmarskalksämberet

Vid anslagsbehandlingen för budgetåret 1995/96 förklarade konstitutionsutskottet att det inte hade något att invända mot regeringens förslag om ett nytt samlat anslag för statschefen, benämnt Kungliga hov- och slottsstaten. Utskottet framhöll samtidigt vikten av att regeringens anslagsberäkning redovisades på ett sådant sätt att den gav tillräckligt underlag för riksdagens bedömning av medelsbehovet. För att underlätta uppföljningen och utvärderingen i detta avseende ansåg utskottet att regeringen fortsättningsvis i budgetpropositionen borde redovisa hur tilldelade medel hade använts (bet. 1994/95:KU32 s. 3).

I regleringsbrevet för kungliga hov- och slottsstaten, som utfärdades den 15 juni 1995, fastslogs att förordningen (1993:134) om myndigheters årsredovisning och anslagsframställning med visst undantag skulle tillämpas på Riksmarskalksämberet, inklusive Ståthållarämbetet och Husgerådskammaren.¹ Förordningen skulle däremot inte tillämpas på den anslagspost som benämndes Hovförvaltningen, apanage.

¹ Förordningen har upphävts genom förordningen (1996:882) om myndigheters årsredovisning m.m. Den senare förordningen har i sin tur upphävts genom förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Efter det att Riksmarskalksämberet hade framfört invändningar mot att omfattas av förordningen beslutade regeringen den 7 mars 1996 om ändring av regleringsbrevet för budgetåret 1995/96. Ändringen bestod i att endast Ståthållarämberet och Husgerådskammaren blev redovisningsskyldiga. I gengäld skulle Riksmarskalksämberet göra en översyn av vad som skulle ingå i apanaget och därmed undantas från förordningen om myndigheters årsredovisning och anslagsframställning. En utgångspunkt skulle enligt regeringen vara de krav som riksdagen ställt på att det ska finnas ett tillräckligt underlag för att bedöma medelsbehovet och följa upp hur tilldelade medel har använts. Översynen skulle resultera i att förordningen skulle vara möjlig att tillämpa förutom på Ståthållarämberet och Husgerådskammaren även på Riksmarskalksämberet, sedan vissa delar av ämberet hänförts till apanaget. Vidare skulle översynen innehålla förslag till hur redovisningen kunde utgöra ett bättre beslutsunderlag vid anslagstilldelningen och anslagsuppföljningen, exempelvis genom en verksamhetsberättelse.

I augusti 1996 överlämnade Riksmarskalksämberet en utredning om årsredovisningen för och revisionen av hov- och slotsstaten till regeringen. Till utredningen var en promemoria fogad med en analys av rättsläget när det gällde konungens apanage och tillhörande frågor. Riksmarskalksämberet framhöll att hovet inte är någon myndighet, att hovet står utanför den statliga förvaltningsorganisationen, att offentlighetsprincipen inte gäller för hovet och att regeringen inte har någon förordningsmakt gentemot hovet, som lyder direkt under statschefen. Riksmarskalksämberet drog av den sistnämnda punkten slutsatsen att regeringen inte kan ge Riksrevisionsverket² direktiv att granska hovets ekonomiska redovisning. Att detta hittills ändå hade skett för de delar av hovets budget som avser Ståthållarämberet och Husgerådskammaren byggde enligt Riksmarskalksämberet på en tidigare överenskommelse mellan regeringen och ämberet. Motiven till denna överenskommelse var att verksamheten vid dessa delar av hovet dels var av stor ekonomisk omfattning (tillsammans över hälften av den totala budgeten), dels var av annan art än övrig verksamhet. Medan verksamheten vid övriga enheter var inriktad på att bistå och stödja konungen i hans roll som statschef, var verksamheten vid Ståthållarämberet och Husgerådskammaren inriktad på att vårda och visa det nationella kulturarv som finns i de kungliga slotten och deras omgivningar för allmänheten.

Beträffande konungens apanage framhöll Riksmarskalksämberet att gränsen mellan konungens privata ekonomi och hans ekonomi som statschef är svår att dra och att konungen är rikets statschef dygnet runt när han vistas i landet. Vidare framhöll ämberet att lösöret på de kungliga slotten är en blandning av statlig, stiftelseägd och privat egendom och att denna egendom brukas av konungen både som statschef och som privatperson. Ämberet påminde om att riksdagen (då ständerna) 1809 för att undvika ständiga diskussioner i denna gränsdragningsfråga lovade att årligen utge ett pen-

² Numera Riksrevisionen.

ningbelopp (apanage) till konungens hovhållning och att kungen i utbyte överlämnade uppräknade kungliga slott och kungsgårdar till staten med förbehåll om dispositionsrätt för honom av vissa av dessa slott, inklusive inredning. För det belopp som utgavs för hovhållningen skulle det inte krävas någon speciell anhållan. Det skulle heller inte krävas någon redogörelse för hur medlen använts.

Hösten 1996 konstaterade konstitutionsutskottet att hovet och regeringen hade kommit överens om att Riksrevisionsverket även i fortsättningen skulle granska Ståthållarämbetet och Husgerådskammaren, men att apanagedelen, inklusive Riksmarskalksämbetet, skulle undantas härifrån. För att framtida medelsbehov skulle kunna bedömas hade hovet och regeringen också kommit överens om att hovet årligen skulle lämna en berättelse över den samlade verksamheten. Utskottet, som såg med tillfredsställelse på att en överenskommelse nåtts, avstyrkte en motion där det begärdes att de delar av apanaget som inte utgick som arvode till kungafamiljen skulle underkastas redovisning och revision på samma sätt som andra statsutgifter (bet. 1996/97:KU1 s. 9).

Tidigare behandling

Hösten 2011 behandlade konstitutionsutskottet motioner om insyn i hovstaten (bet. 2011/12:KU1). Utskottet fick då information från företrädare för Regeringskansliet och hovet om bl.a. redovisningen av anslagets olika delar, gränsdragningen mellan de delar i hovstaten som omfattas av överenskommelsen och de delar som inte omfattas samt de rättsliga och konstitutionella förutsättningarna för eventuella ändringar i den nuvarande överenskommelsen. Utskottet ansåg att det fanns förutsättningar för att, inom ramen för de gällande konstitutionella och rättsliga regelverken, genomföra en översyn av den överenskommelse om redovisning av anslaget till hovstaten som träffats mellan regeringen och Riksmarskalksämbetet (s. 20). En sådan översyn borde enligt utskottet verka för en ökad insyn i hovstaten men samtidigt respektera statschefens privata sfär och inte utgöra någon ändring i den nuvarande konstitutionella ordningen. Mot bakgrund av detta tillstyrktes motionerna, och utskottet föreslog att riksdagen skulle tillkännage för regeringen att genomföra en översyn av den nuvarande överenskommelsen som träffats mellan regeringen och Riksmarskalksämbetet om redovisningen av hovstatens verksamhet. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2011/12:56).

Även hösten 2012 behandlade utskottet ett motionsyrkande om insyn i hov- och slottsstatens ekonomi och verksamhet (bet. 2012/13:KU1). I sitt ställningstagande konstaterade utskottet att en översyn om ökad insyn i hovstaten bereddes inom Regeringskansliet (s. 16). Utskottet framhöll att det inte önskade föregripa den pågående beredningen och avstyrkte därför motionsyrkandet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar 126 908 000 kronor till anslaget 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* för 2014. Därmed avstyrks motion 2013/14:K328 yrkandet i denna del.

När det gäller frågan om ökad insyn i hov- och slottsstatens ekonomi och verksamhet konstaterar utskottet att regeringen och Riksmarskalksämberet har enats om att komplettera överenskommelserna från 1996 och 2005. Den kompletterande överenskommelsen bör innebära ökad insyn i den verksamhet som bedrivs inom ramen för hovstaten, vilket är i enlighet med riksdagens tidigare tillkännagivande till regeringen. Enligt utskottet bör erfarenheterna av den nya ordningen som överenskommelsen innebär avvaktas innan frågan prövas på nytt. Motion 2013/14:K205 yrkande 2 avstyrks därför.

Riksdagens ledamöter och partier m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar 842 655 000 kronor till anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* för 2014 och avslår ett motionsyrkande i denna del om att anslaget ska anvisas ett lägre belopp. Riksdagen antar delvis förslaget till lag om ändring i lagen om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen.

Jämför särskilt yttrande 4 (V).

Anslaget används för kostnader som till största delen är lagbundna, bl.a. arvoden och reseersättningar till riksdagens ledamöter, pensioner och inkomstgarantier för före detta riksdagsledamöter och EU-parlamentariker och stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen. Därutöver används anslaget för talmannens verksamhet, resor och representation samt för utskottens besök, resor och utfrågningar. Anslaget täcker även kostnader för internationellt och interparlamentariskt samarbete samt bidrag till interparlamentariskt samarbete. Kostnader för företagshälsovård och språkutbildning till riksdagens ledamöter samt bidrag till föreningar i riksdagen ryms också inom anslaget.

Propositionen

Verksamheten

Av propositionen framgår bl.a. att riksdagen som det främsta demokratiska statsorganet har konstitutionellt fastställda uppgifter i det svenska statskicket. Riksdagen med dess ledamöter har som folkets främsta företrädare också en central roll i opinionsbildningen och en skyldighet att verka för

att demokratins idéer blir vägledande inom samhällets alla områden. Riksdagen har även uppgifter som följer av internationella åtaganden och av medlemskapet i EU.

Riksdagens arbete bedrivs i enlighet med bestämmelserna i regeringsformen och riksdagsordningen samt särskilda riksdagsbeslut om arbetets inriktning.

För en mer utförlig redogörelse av arbetet i riksdagen hänvisas till Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2012 (redog. 2012/13:RS2) och utskottens egna verksamhetsberättelser.

Anslagssparandet uppgick under 2012 till 36 227 000 kronor, under 2011 till 12 808 000 kronor och under 2010 till 86 647 000 kronor.

Överväganden

Kommande kostnader för Riksdagsförvaltningen

I propositionen framhålls att kostnaderna för Riksdagsförvaltningen normalt ökar under ett valår och året därefter. Dessa kostnader är dock svåra att uppskatta. Bland annat är kostnaderna för pensioner och inkomstgarantier ovissa. Därutöver hänvisas i propositionen till att reglerna för inkomstgarantin för riksdagens ledamöter setts över, att riksdagsstyrelsens förslag i denna del ska behandlas av riksdagen under hösten 2013 och att riksdagsstyrelsen kan behöva återkomma till riksdagen i denna fråga i samband med ändringsbudgeten för 2014 eller budgetpropositionen för 2015.

Lagändring

Stödet till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen regleras i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen. Stödet till partigrupperna i riksdagen för politiska sekreterare till riksdagens ledamöter beräknas med utgångspunkt i ett månatligt belopp per person i enlighet med nämnda lag. Stödet är avsett att täcka kostnaderna för handläggarkhjälp åt riksdagens ledamöter och beräknas efter normen en politisk sekreterare per riksdagsledamot. Riksdagsstyrelsen föreslår i propositionen att 10 § lagen om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen ska ändras på så sätt att det görs en uppräknning av månadsbeloppet för stödet till politiska sekreterare med ca 2,5 procent från nuvarande 55 200 kronor till 56 600 kronor. För ovanstående ändamål föreslås därför också att nivån på anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* höjs med 5 863 000 kronor för stödet till partigrupperna i riksdagen. Därutöver föreslår riksdagsstyrelsen en ändring av redaktionellt slag i 17 § nämnda lag. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2014.

Anslaget

Riksdagsstyrelsen föreslår att anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* för 2014 ska uppgå till 842 655 000 kronor. Förslaget innebär en ökning med 20 758 000 kronor jämfört med riksdagens budgetbeslut i december 2012, vilket utöver den ovan nämnda ökningen av månadsbeloppet för stödet till politiska sekreterare även inkluderar pris- och löneomräkning. Enligt riksdagsstyrelsen bör det preliminärt tilldelade anslaget för 2014 – med reservation för uppräknings av stödet till politiska sekreterare – kunna rymma den ordinarie verksamheten. Därutöver bör det enligt riksdagsstyrelsen för, som det får förstås, 2014³ finnas en anslagskredit på högst 3 procent av anvisat anslag för anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.*

Motionen

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) föreslår i partimotion 2013/14:K328 att anslaget minskas med 62 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag (yrkandet i denna del). En sänkning av arvodet är enligt motionärerna ett led i arbetet med att skapa ett gott förtroende mellan de folkvalda och de folkliga representanterna. I motionen föreslås att riksdagsledamöternas arvoden knyts till 100 procent av ett prisbasbelopp per månad och att alla extra ersättningar direkt knutna till riksdagsarbetet avskaffas.

Utredningar m.m.

Hösten 2012 beslutade riksdagsstyrelsen om en översyn av riksdagsledamöternas ekonomiska villkor. Av direktiven framgår att en särskild utredare ska se över bestämmelserna om ekonomiska villkor i bl.a. lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter (ersättningslagen) jämte tillämpningsföreskrifter (dnr 3122-2011/12). Det följer vidare av direktiven att utredaren särskilt ska uppmärksamma möjligheterna till ersättning för privata taxiresor i vissa fall och ersättning för kostnader för telefoni och datakommunikation. Det anges vidare att utredaren utöver det ska se över villkoren för ledamöternas övernattningsbostäder och vissa utrikesresor. Utredaren är dock enligt direktiven oförhindrad att överväga även andra frågeställningar som rör förmåner och villkor i ledamotsuppdraget. Huvuddelen av uppdraget ska redovisas senast den 15 december 2013.

Konstitutionsutskottet behandlade under hösten 2013 riksdagsstyrelsens framställning 2012/13:RS7 Omställningsstöd för riksdagsledamöter samt tio motionsyrkanden som väckts med anledning av framställningen (bet. 2013/14:KU3, rskr. 2013/14:5–6). Utskottet ställde sig i huvudsak bakom riksdagsstyrelsens förslag till ett nytt system för stöd till avgångna riksdags-

³ I propositionen anges att det bör finnas en anslagskredit för 2013 (prop. 2013/14:1 utg.omr. 1 s. 24).

ledamöter inför övergången till yrkeslivet. Systemet består av ett omställningsstöd i vilket det ingår dels ett stöd för övergång till yrkesverksamhet, dels ett därtill knutet ekonomiskt stöd.

Stödet för övergång till yrkeslivet som erbjuds före detta riksdagsledamöter ska, i likhet med det stöd som erbjuds på den övriga arbetsmarknaden, kunna bestå av rådgivningsinsatser och kompletterande utbildning. Till stödet för övergång till yrkesverksamhet knyts två ekonomiska stödformer: dels ett generellt och kortvarigt ekonomiskt omställningsstöd liknande avgångsersättning på arbetsmarknaden, dels ett förlängt ekonomiskt omställningsstöd som ska kunna lämnas till äldre personer som varit riksdagsledamöter i minst åtta år. Till förmånssystemet knyts regler om minskning eller indragning av förmånen (jämkning) under vissa förutsättningar. De nya bestämmelserna träder i kraft den 1 maj 2014.

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet har tidigare vid ett flertal tillfällen behandlat motionsyrkanden om bl.a. formerna för att fastställa riksdagsledamöternas arvoden, arvodenas storlek och avskaffandet av extraarvoden för uppdrag inom riksdagen, s.k. uppdragsarvoden. Med anledning av motioner om riksdagsledamöternas arvoden med motsvarande innebörd som den nu aktuella har utskottet framhållit bl.a. att frågan om arvodenas storlek och hur dessa ska bestämmas har varit föremål för ingående bedömningar och att olika system för att bestämma arvodet har prövats. I betänkande 2002/03:KU19 (s. 31 f.) menade utskottet att ordningen med en fristående nämnd som fastställer arvodet, till skillnad från bl.a. en ordning där riksdagsledamöterna själva bestämmer sina arvoden, har fungerat väl och borde kunna ses som den långsiktiga lösning som arvodesfrågan behöver. Utskottet har därefter vid ett flertal tillfällen vidhållit detta ställningstagande (bet. 2004/05:KU29, 2006/07:KU33, 2006/07:KU4 och 2010/11:KU19).

Även hösten 2012 behandlade utskottet motioner i ämnet (bet. 2012/13:KU1). Utskottet var alltså av den uppfattningen att ordningen med en fristående nämnd som fastställer arvodet har fungerat väl (s. 18). Utskottet vidhöll därför sitt tidigare ställningstagande om formerna för att bestämma riksdagsledamöternas arvoden.

Slutligen kan nämnas att utskottet våren 2013 behandlade motioner om bl.a. riksdagsledamöternas arvoden (bet. 2012/13:KU17). Utskottet hänvisade inledningsvis till sina tidigare ställningstaganden om riksdagsledamöternas arvoden (s. 39). Vidare noterade utskottet den pågående utredningen om att se över riksdagsledamöternas ekonomiska villkor, vars resultat enligt utskottet inte borde föregripas. Mot bakgrund av det anförda avstyrkte utskottet motionsyrkandena om bl.a. riksdagsledamöternas arvoden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som alltjämt är av den uppfattningen att ordningen med en fristående nämnd som fastställer riksdagsledamöternas arvoden fungerar väl, föreslår att riksdagen anvisar 842 655 000 kronor till anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* för 2014. Utskottet avstyrker därmed motion 2013/14:K328 yrkandet i denna del.

Vidare föreslår utskottet att riksdagen antar föreslagna ändringar i lagen om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen med det tillägget att ordet ”bestämmande” i 10 § andra stycket ska bytas ut mot ordet ”bestämmandet”. Därmed bifaller utskottet delvis riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i lagen om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen i bilaga 2.

Riksdagens förvaltningsanslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar 717 344 000 kronor till anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* för 2014 och godkänner förslaget till investeringsplan för anslaget för 2014–2017. Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2014 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar som används i verksamheten som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 kronor.

Anslaget används för Riksdagsförvaltningens förvaltningsutgifter, bidrag till föreningar i riksdagen och resebidrag till skolor. Därutöver används anslaget för kostnader för stipendier till skolungdomar samt nämnder och riksdagsorgan enligt lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen.

Propositionen

Verksamheten

Riksdagsförvaltningen är riksdagens förvaltningsmyndighet, och den har endast en verksamhetsgren: Stöd till den parlamentariska processen. Förvaltningens huvuduppgift är att ge stöd vid behandlingen av riksdagens ärenden och att tillhandahålla de resurser och den service som behövs för kammarens, utskottens och de övriga riksdagsorganens verksamhet. Riksdagsförvaltningen ska dessutom informera om riksdagens arbete och frågor som rör EU. Vidare ska myndigheten handlägga ärenden som rör riksdagens internationella kontakter och ansvara för säkerhet, fredstida krishantering i riksdagen och de myndighets- och förvaltningsuppgifter som anges i bl.a. riksdagsordningen.

Enligt riksdagsstyrelsen har Riksdagsförvaltningen under 2012 i allt väsentligt utfört de uppdrag som ålagts myndigheten, och resultatet är tillfredsställande. Vidare har Riksdagsförvaltningen säkerställt att riksdagen har kunnat fullgöra sina uppgifter enligt regeringsformen och riksdagsordningen.

Anslagssparandet uppgick under 2012 till 34 350 000 kronor, under 2011 till 61 811 000 kronor och under 2010 till 41 495 000 kronor.

Överväganden

Riksdagsstyrelsen har fastställt en strategisk plan för Riksdagsförvaltningen 2014–2017. Enligt planen ska Riksdagsförvaltningens verksamhet vara ändamålsenlig och tillförlitlig samt präglas av hög kvalitet och kostnadseffektivitet. Riksdagsförvaltningen ska i alla sammanhang prioritera den verksamhet som avses inom uppdragsområdet Stöd till arbetet i kammare och utskott m.m. Därefter ska verksamheten inom uppdragsområdet Stöd och service till ledamöter och partikanslier prioriteras.

Arbetet med förberedelser inför kommande val till riksdagen och Europaparlamentet har påbörjats och kommer att intensifieras det kommande året. Vid ett valår och året därefter ökar normalt kostnaderna för Riksdagsförvaltningen. För extra kostnader i samband med valet 2014 föreslår riksdagsstyrelsen att anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* höjs med 13 621 000 kronor för 2014.

Av propositionen framgår att översynen och utvecklingen av att stärka säkerhetsarbetet fortsätter. Som exempel i denna del nämns informations- och säkerhetshöjande åtgärder. För ökade kostnader inom säkerhetsområdet föreslår riksdagsstyrelsen därför att anslaget 2.2. *Riksdagens förvaltningsanslag* höjs med 3 125 000 kronor för 2014 varav 1 225 000 kronor utgör en nivåhöjning av anslaget.

Riksdagsstyrelsen framhåller vidare att det under 2013 planeras för utredningar inom områdena person- och tillträdesskydd. Beroende på resultatet av dessa utredningar kan det bli aktuellt för riksdagsstyrelsen att återkomma till riksdagen i samband med ändringsbudgeten för 2014 eller budgetpropositionen för 2015.

Därutöver framhålls att om riksdagen beslutar i enlighet med förslaget om ändrade regler för inkomstgarantin för riksdagens ledamöter beräknas det att kostnaderna för administrationen av stödåtgärder för omställning till ledamöternas övergång till förvärvsarbete kommer att öka. Riksdagsstyrelsen kan därför behöva återkomma till riksdagen i samband med ändringsbudgeten för 2014 eller budgetpropositionen för 2015.

Vidare framgår av propositionen att det beroende på beslut om den framtida inriktningen och omfattningen för tidningen Riksdag & Departement kan bli aktuellt för riksdagsstyrelsen att återkomma till riksdagen i ärendet.

Riksrevisionens iakttagelser

Enligt Riksrevisionens uppfattning ger årsredovisningen en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Riksdagsförvaltningens finansiella ställning den 31 december 2012.

Anslaget

Riksdagsstyrelsen föreslår att anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* för 2014 ska uppgå till 717 344 000 kronor. Förslaget innebär en ökning med 32 825 000 jämfört med riksdagens budgetbeslut i december 2012, vilket utöver de ovan beskrivna anslagsförändringarna även inkluderar pris- och löneomräkning. För 2014 bör det enligt riksdagsstyrelsen för anslaget finnas en anslagskredit på högst 3 procent av anvisat anslag. Därutöver bör det enligt riksdagsstyrelsen för 2014 beviljas en räntekontokredit på högst 10 procent av myndighetens totala anslagsutrymme.

Riksdagsstyrelsen föreslår vidare att Riksdagsförvaltningen bemyndigas att för 2014 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar som används i verksamheten som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 kronor.

Investeringsplan

Riksdagsstyrelsen föreslår att riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* för 2014–2017. Investeringsplanen framgår av följande tabell.

Investeringsplan för 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag

Miljoner kronor

	Utfall	Prognos	Budget	Beräknat	Beräknat	Beräknat
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Anläggningstillgångar	21,4	22,2	41,0	40,0	40,0	40,0
Summa investeringar	21,4	22,2	41,0	40,0	40,0	40,0
Anslag						
Lån i Riksgäldskontoret	21,4	22,2	41,0	40,0	40,0	40,0
Summa finansiering	21,4	22,2	41,0	40,0	40,0	40,0

Nivån på de investeringar som föreslås genomföras under perioden 2014–2017 beräknas ligga på samma nivå som tidigare år.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar 717 344 000 kronor till anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* för 2014 och godkänner förslaget till investeringsplan för anslaget för 2014–2017. Utskottet föreslår vidare att riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2014 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar som används i verksamheten som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 kronor.

Riksdagens fastighetsanslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar 80 000 000 kronor till anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* för 2014 och godkänner förslaget till investeringsplan för anslaget för 2014–2017. Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2014 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 500 000 000 kronor.

Anslaget används för att täcka kostnader för särskilt beslutat underhåll i Riksdagsförvaltningens egna fastigheter och bostadsrätter. Det används också för kostnader för renovering och underhåll, evakueringslokaler i samband med renoveringsarbeten, fast inredning och konst samt it-system kopplade till denna verksamhet. Anslaget ska även täcka kostnader för räntor och avskrivningar för ovanstående.

Propositionen

Överväganden

Sedan Riksdagsförvaltningen tog över förvaltningen av riksdagens byggnader från Byggnadsstyrelsen på 1980-talet och ytterligare fastigheter tillkom i samband med Byggnadsstyrelsens nedläggning 1993 har samtliga underhålls- och ombyggnadsåtgärder till största delen anslagsfinansierats. Under senare år har dock en del större investeringsåtgärder finansierats via lån i Riksgäldskontoret.

Riksdagsförvaltningen har under de senaste åren påbörjat en omfattande genomgång av fastigheternas status. Den analysen visar att skicket på fastigheterna och deras tekniska installationer generellt sett är sämre än vad som tidigare konstaterats.

Det har i samband med detta arbete också framkommit att det finns behov av att förändra lokalerna så att de bättre överensstämmer med riksdagens arbetsätt och krav.

Under perioden 2012–2014 genomförs renoveringsarbeten i fastigheten Mercurius.

Anslaget

Riksdagsstyrelsen föreslår att 80 000 000 kronor anvisas under anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* för 2014. Förslaget innebär en ökning med 10 000 000 kronor jämfört med riksdagens budgetbeslut i december 2012. Riksdagsförvaltningen avser att årligen återkomma med eventuella justeringar av denna nivå. För 2014 bör det enligt riksdagsstyrelsen för anslaget finnas en anslagskredit på högst 3 procent av anvisat anslag.

Riksdagsstyrelsen föreslår vidare att Riksdagsförvaltningen bemyndigas att för 2014 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 500 000 000 kronor.

Investeringsplan

Riksdagsstyrelsen föreslår att riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* för 2014–2017. Investeringsplanen framgår av följande tabell.

Investeringsplan för 2:3 Riksdagens fastighetsanslag

Miljoner kronor

	Utfall 2012	Prognos 2013	Budget 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017
Anläggningstillgångar, fastigheter	0,7	13,3	20,0	20,0	20,0	20,0
Underhåll och renoveringsplan, fastigheter	92,4	183,9	50,0	50,0	50,0	50,0
Summa investeringar	93,1	197,2	70,0	70,0	70,0	70,0
Lån i Riksgäldskontoret Anslag	93,1	197,2	70,0	70,0	70,0	70,0
Summa finansiering	93,1	197,2	70,0	70,0	70,0	70,0

Nivån på de investeringar som föreslås för perioden 2014–2017 kommer att fortsätta vara hög på grund av planerade underhålls- och renoveringsåtgärder av Riksdagsförvaltningens fastigheter.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar 80 000 000 kronor till anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* för 2014 och godkänner förslaget till investeringsplan för anslaget för 2014–2017. Utskottet föreslår vidare att riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2014 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 500 000 000 kronor.

Riksdagens ombudsmän (JO)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar 85 160 000 kronor till anslaget 2:4 *Riksdagens ombudsmän (JO)* för 2014 och avslår två motionsyrkanden i denna del om att anslaget ska anvisas ett högre belopp. Riksdagen beslutar att JO för 2014 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet.

Jämför särskilda yttranden 2 (MP) och 4 (V).

Anslaget används för Riksdagens ombudsmäns (JO) förvaltningsutgifter och anskaffningar av anläggningstillgångar.

Propositionen

Verksamheten m.m.

Riksdagens ombudsmän (JO) har till uppgift att utöva tillsyn över tillämpningen i offentlig verksamhet av lagar och andra föreskrifter (13 kap. 6 § regeringsformen och lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän). Det främsta syftet med JO:s verksamhet är att främja rättssäkerheten.

I propositionen konstateras att konstitutionsutskottet har betonat att klagomålsprövningen är JO:s viktigaste uppgift och att denna verksamhet också har prioriterats under 2012. Vidare konstateras att antalet inkomna klagomålsärenden ökade med ca 300 ärenden under 2012 jämfört med 2011. Ärendebalansen ökade något (108 ärenden) jämfört med årsskiftet 2011/2012. Det nationella besöksorganet National Preventive Mechanism (NPM-enheten) genomförde 40 inspektioner under året. Av propositionen framgår att målet att minska ärendebalansen under 2012 inte nåddes och att detta berodde på att tillströmningen av nya klagomålsärenden ökade samtidigt som personalomsättningen var hög och myndigheten var underbemannad under ett antal månader. Enligt JO har ärendehandläggningen hållit samma höga kvalitet som under tidigare år.

Anslagssparandet uppgick under 2012 till 12 039 000 kronor, under 2011 till 10 695 000 kronor och under 2010 till 9 950 000 kronor.

Överväganden

Av propositionen framgår att under 2012 förnyades den överenskommelse med Riksdagsförvaltningens it-enhet som rör driften av JO:s it och telefoni. Meningen är att JO ska bära sina egna kostnader och innebär därmed en kostnadsökning om ca 2 000 000 kronor för JO. Liksom för 2013 beräknas JO:s anslagssparande täcka denna merkostnad för 2014.

I propositionen anges vidare att JO:s kostnader för pensionspremier kommer att öka med ca 2 000 000 kronor under 2013 jämfört med 2012. Detta beror i huvudsak på skifte av flera ledande befattningshavare. Inom denna grupp väntas pensionsavgångar under de kommande åren. Inför 2014 begär JO därför inte anslagsmedel för att täcka denna merkostnad.

Enligt 11 § lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen ska anläggningstillgångar finansieras med lån i Riksgäldskontoret om inte riksdagen beslutar att finansiering ska ske på annat sätt. JO föreslår att anläggningstillgångarna även under 2014 får finansieras med anslagsmedel men att detta belopp, sammanlagt 500 000 kronor, tas från anslagssparandet.

Riksrevisionens iakttagelser

Riksrevisionen har för 2012 bedömt årsredovisningen som i allt väsentligt rättvisande.

Anslaget

JO föreslår att 85 160 000 kronor anvisas under anslaget 2:4 *Riksdagens ombudsmän (JO)* för 2014. Förslaget innebär en ökning med 3 015 000 kronor jämfört med riksdagens budgetbeslut i december 2012, vilket bl.a. motsvarar uppräkningsen av anslaget till följd av pris- och löneomräkning.

JO föreslår dessutom att för 2014 får Riksdagens ombudsmän anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet.

Regeringens strategi för mänskliga rättigheter

Av propositionen framgår att regeringen har låtit utreda hur skyddet för de mänskliga rättigheterna ytterligare kan värnas i Sverige (SOU 2010:70 och 2011:29). Av dessa betänkanden framgår att ett fortsatt systematiskt arbete med frågor om mänskliga rättigheter på nationell nivå är nödvändigt för att Sverige ska uppfylla de mål som regeringen och riksdagen har fastställt inom området (s. 71). Regeringen avser därför att återkomma till riksdagen med en skrivelse om en samlad strategi för ett fortsatt sådant arbete med mänskliga rättigheter i Sverige. I strategin kommer förslagen i nämnda betänkanden att beaktas. De synpunkter som har framkommit i kartläggningen av och under samrådsprocessen om situationen för mänskliga rättigheter i Sverige kommer också att uppmärksammas. Utgångspunkten för strategin utgörs av behovet av att säkerställa att det finns kunskap och medvetenhet om rättigheterna så att konventionsåtaganden beaktas inom hela den offentliga verksamheten, såväl inom staten som inom kommuner och landsting. Enligt uppgift från Regeringskansliet kommer aktuell skrivelse att överlämnas till riksdagen någon gång under innevarande mandatperiod 2014.

Motionerna

I kommittémotion 2013/14:K362 yrkande 5 i denna del föreslår Peter Eriksson m.fl. (MP) att anslaget 2:4 *Riksdagens ombudsmän (JO)* ska öka med 5 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag i propositionen. Motionärerna motiverar höjningen med att JO under flera år har haft en ansträngd ärendesituation och därför är i behov av ytterligare resurser.

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) föreslår i partimotion 2013/14:K328 att anslaget ökas med 5 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag (yrkande i denna del). I motionen föreslås att JO utökas med en ny avdelning med ansvar för övervakning av mänskliga rättigheter i Sverige.

Tidigare behandling

Senast utskottet behandlade ett motionsyrkande om utökade medel till JO i syfte att finansiera en ny avdelning med ansvar för övervakning av mänskliga rättigheter i Sverige var hösten 2012 (bet. 2012/13:KU1 s. 27). Utskottet önskade då inte föregripa beredningen av bl.a. två utredningar om det framtida arbetet med mänskliga rättigheter inom Sverige och avstyrkte motionen (jfr bet. 2011/12:KU1 s. 30 f.).

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet har tidigare uttalat att det inte önskade föregripa beredningen av bl.a. två framlagda utredningar om det framtida arbetet med mänskliga rättigheter inom Sverige. Utskottet, som står fast vid detta ställningstagande, föreslår att riksdagen anvisar 85 160 000 kronor till anslaget 2:4 *Riksdagens ombudsmän (JO)* för 2014 och beslutar att JO för 2014 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2013/14:K328 yrkandet i denna del och 2013/14:K362 yrkande 5 i denna del.

En ny tillsynsorganisation

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande i denna del om att för det kommande budgetåret sätta upp och tilldela budgetmedel för en ny tillsynsorganisation.

Jämför särskilt yttrande 2 (MP).

Motionen

Peter Eriksson m.fl. (MP) föreslår i kommittémotion 2013/14:K362 att ett nytt anslag, *Ny tillsynsorganisation*, sätts upp inom utgiftsområdet och att anslaget och myndigheten tilldelas 10 000 000 kronor för 2014 (yrkande 5

i denna del). I motionen anføres att den offentliga organisationen för tillsyn över den offentligdrivna verksamheten är splittrad, vad avser såväl hur och av vem den utförs som hur den finansieras. För viss verksamhet, t.ex. Kriminalvårdens och Migrationsverkets verksamheter, saknas tillsyn, och det enda ordinarie tillsynsorganet är Justitiekanslern (JK). Enligt motionärerna innebär detta att kontrollen av verksamhetens effektivitet och utförande kan bli bristfällig och att enskildas förtroende för samhället minskar. Motionärerna anser dessutom att Riksdagens ombudsmän (JO) – som är ett extraordinärt tillsynsorgan under riksdagen – under en lång period av år har kommit att få en alltmer ansträngd ärendesituation och en roll som ordinarie tillsynsorgan för verksamhetsområden där normal tillsyn inte finns eller är välkänd. Motionärerna framhåller dessutom att det även inom andra områden finns behov av en översyn av tillsynsverksamheten och hänvisar till Tillsynsutredningens förslag (SOU 2004:100). Enligt motionärerna skulle ett genomförande av en enhetlig tillsynsorganisation leda till en kvalitativt förbättrad verksamhet och minska belastningen hos JO och JK. Motionärerna betonar att en utökad och mer enhetlig tillsynsorganisation inte behöver medföra ökade kostnader för det allmänna även om de bedömer att under en övergångsperiod skulle införandet av en ny organisation i sig medföra ökade kostnader om maximalt 10 miljoner kronor per år. Samtidigt som motionärerna pekar på och välkomnar riksdagens tillkännagivande i fråga om bristen på reguljär tillsyn inom migrations- och socialförsäkringsområde (se nedan), anser de att det behövs ett helhetsgrepp på hur den statliga tillsynen är organiserad och en ny tillsynsorganisation som är anpassad efter att nya myndigheter kan tillkomma eller försvinna, liksom uppgifter med dem.

Tidigare behandling

I samband med behandlingen av Justitieombudsmännens ämbetsberättelse för tiden den 1 juli 2009–30 juni 2010 (redog. 2010/11:JO1) konstaterade konstitutionsutskottet att JO under flera år hade pekat på att frånvaron av ordinarie tillsynsorgan inom exempelvis kriminalvårds- och socialförsäkringsområdena var ett problem (bet. 2010/11:KU16 s. 8). Vidare hade JO i ämbetsberättelsen anfört att det var närmast häpnadsväckande att det fortfarande saknades reguljära tillsynsorgan på flera områden. Utskottet instämde i detta och underströk att det var mycket olyckligt att frånvaron av reguljära tillsynsorgan innebar att JO, som är avsett att vara ett extraordinärt tillsynsorgan, inte kunde fullfölja denna uppgift på det sätt som var meningen.

Hösten 2011 konstaterade utskottet i samband med behandlingen av budgetpropositionen rörande utgiftsområde 1 och en motion (MP) om att sätta upp och tilldela budgetanslag till en ny nationell tillsynsorganisation att JO fortfarande i alltför stor omfattning ägnar sin tillsyn åt sådana ärenden som skulle behandlas bättre i ett annat sammanhang (bet. 2011/12:KU1 s.

32). Frågan om behovet av att lösa vissa tillsynsfrågor var enligt utskottet betydelsefull. Något utrymme för att under det kommande budgetåret tilldela medel för en ny form av tillsyn saknades emellertid enligt utskottet, som avstyrkte motionsyrkandet i denna del. Utskottet anförde emellertid att det avsåg att återkomma till frågan i samband med behandlingen av Justitieombudsmännens ämbetsberättelse.

Samma år konstaterade utskottet i samband med behandlingen av Justitieombudsmännens ämbetsberättelse att klagomål som rör Kriminalvårdens verksamhet utgjorde en stor del av JO:s ärendemängd och att denna verksamhet hade en stor betydelse för den enskilde, många gånger med en långtgående inverkan på människors personliga liv (bet. 2011/12:KU6). För att JO ska få bättre förutsättningar att bedriva den extraordinära tillsyn som är avsedd ansåg utskottet att frågan om bristen på ordinarie tillsyn över Kriminalvårdens verksamhet borde ses över. Utskottet konstaterade att regeringen hade beslutat om ett tilläggsdirektiv till Polisorganisationskommittén som motsvarade utskottets önskemål. Utskottet såg positivt på detta och ansåg därmed att motionsyrkandena i bl.a. följmationer till JO:s ämbetsberättelse i dessa delar var tillgodosedda. Även inom migrations- och socialförsäkringsområdena pekade konstitutionsutskottet på att bristen på ordinarie tillsynsorgan ledde till att en stor del av JO:s resurser ägnades åt sådant som i stället borde hanteras i en annan ordning. Konstitutionsutskottet ansåg, liksom socialförsäkringsutskottet, att det borde utredas hur och i vilken organisatorisk form en ordinarie tillsyn över ärendehandläggningen inom Migrationsverkets och socialförsäkringens verksamhetsområden borde utformas. Utskottet föreslog att riksdagen borde ge detta till känna för regeringen. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2011/12:160–162).

Hösten 2012 behandlade utskottet budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1, utg.omr. 1 Rikets styrelse) och en motion (MP) om att sätta upp och tilldela budgetanslag till en ny nationell tillsynsorganisation. Utskottet ansåg alltså att frågan om en lösning av vissa tillsynsfrågor såväl inom kriminalvården som migrations- och socialförsäkringsområdena var betydelsefull. Utskottet önskade dock inte i dagsläget föregripa pågående och kommande utredningar. Vidare bedömde utskottet att det saknades utrymme för att under det kommande budgetåret tilldela medel för en ny form av tillsyn. Utskottet avstyrkte därmed motionen i denna del.

I samband med behandlingen av Justitieombudsmännens ämbetsberättelse för verksamhetsåret 2011 (redog. 2012/13:JO1) konstaterade utskottet när det gällde det tidigare tillkännagivandet om att låta utreda frågan om bristen på reguljär tillsyn inom migrations- och socialförsäkringsområdet hade Regeringskansliet informerat utskottet om att frågan alltså bereddades och att de ansvariga ministrarna hade ambitionen att under våren 2013 presentera utredningsdirektiv och ha utredningar på plats under 2013 (bet. 2012/13:KU12 s. 10). Mot bakgrund av uppgifterna från Regeringskansliet

förutsatte utskottet att det fortsatta arbetet skulle fortskrida utan att riksdagen skulle behöva besluta om ytterligare tillkännagivanden. Därmed föreslog utskottet att riksdagen skulle lägga redogörelsen till handlingarna.

Pågående utredningar

Polisorganisationskommittén har fått i uppdrag att bl.a. utreda behovet av ett fristående organ som ska granska polisens och Kriminalvårdens verksamhet (dir. 2012:13). Det framgår vidare av direktiven att om kommittén kommer fram till att övervägande skäl talar för att det bör inrättas ett sådant organ ska kommittén lämna ett fullständigt förslag om organets organisation och verksamhet. Polisorganisationskommittén ska redovisa sitt arbete senast den 16 december 2013.

När det gäller riksdagens beslut om att regeringen bör utreda frågan om reguljär tillsyn inom bl.a. socialförsäkringsområdet har regeringen den 23 maj 2013 beslutat kommittédirektiv Tillsyn inom socialförsäkringsområdet (dir. 2013:58) varigenom en särskild utredare kommer att få i uppdrag att analysera behovet av en förstärkt tillsyn inom socialförsäkringsområdet. Uppdraget ska redovisas senast den 1 april 2014. I budgetpropositionen (prop. 2013/14:1 utg.omr. 10 s. 25) framhåller regeringen att genom nämnda beslut svarar regeringen även upp mot riksdagens begäran om att utreda frågan om reguljär tillsyn inom bl.a. socialförsäkringsområdet och att riksdagsskrivelsen (rskr. 2011/12:161) därmed är slutbehandlad. Frågan om utredningsdirektiv inom migrationsområdet bereds alltjämt inom Regeringskansliet. Enligt uppgift från Regeringskansliet kommer regeringen att fatta beslut i ärendet inom kort.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser alltjämt att frågan om en lösning av vissa tillsynsfrågor inom såväl kriminalvården som migrations- och socialförsäkringsområdena är betydelsefull. Utskottet önskar dock i dagsläget inte föregripa pågående och kommande utredningar. Därmed avstyrker utskottet motion 2013/14:K362 yrkande 5 i denna del.

Sametinget

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar 38 319 000 kronor till anslaget 3:1 *Sametinget* för 2014 och avslår två motionsyrkanden i denna del om att anslaget ska anvisas ett högre belopp.

Jämför särskilda yttranden 2 (MP) och 3 (SD).

Anslaget används för Sametingets och Nationellt samiskt informationscentrums förvaltningsutgifter.

Propositionen

Verksamheten m.m.

Sametinget, som bildades 1993, är en förvaltningsmyndighet inom rennärringsområdet och samtidigt ett samiskt folkvalt organ med val vart fjärde år. Sametingets verksamhet regleras i sametingslagen (1992:1433) och förordningen (2009:1395) med instruktion för Sametinget. Statsbidrag enligt förordningen (2007:1347) om statsbidrag vid vissa studier i samiska administreras av Sametinget.

De övergripande målen för Sametinget är enligt sametingslagen att verka för en levande samisk kultur och att ta initiativ till verksamheter och föreslå åtgärder som främjar denna kultur. Den 19 maj 2013 genomfördes val till Sametinget. Valdeltagandet var 54 procent jämfört med 59 procent 2009.

Av propositionen framgår att regeringens samepolitik redovisas under flera utgiftsområden.

I propositionen framhålls att det framåtsyftande målet med samepolitiken är att verka för en levande samisk kultur byggd på en ekologiskt hållbar rennäring och andra samiska näringar. En förutsättning för att målet ska uppnås är att samerna och Sametinget har möjligheter att delta i beslut där de är berörda, t.ex. samhällsplanering. Utöver Sametingets fastställda uppgifter och möjligheter till initiativrätt behöver dialog och samverkan utvecklas. Genom samernas ställning som urfolk har Sametinget och samerna en särskild ställning i samhället, och som urfolk har samerna rätt till självbestämmande i ett antal frågor. Det är viktigt att det samiska språkets användning i samhället säkerställs.

Av propositionen framgår vidare att regeringens vision Bruka utan att förbruka till stor del sammanfaller med Sametingets arbete med landsbygdsprogrammet och Sametingets livsmiljöprogram Eallinbiras (utg.omr. 23 s. 31 f.). Inom detta program driver Sametinget flera åtgärder för företagsutveckling med fokus på hållbarhet och långsiktigt hållbart nyttjande. Inom landsbygdsprogrammet har Sametinget ett särskilt ansvar för samiska närings- och landsbygdsutvecklingsfrågor. För perioden 2007–2013 är den sammanlagda budgeten drygt 75 miljoner kronor. Vid utgången av 2012 hade 203 ansökningar beviljats.

Det förstärkta minoritetsskyddet inom de språkliga förvaltningsområdena för samiska syftar bl.a. till att höja minoritetsspråkets status, att synliggöra språket och att öka samhällsservicen på samiska. Inom förvaltningsområdena genomförde samtliga kommuner ett flertal insatser för den samiska minoriteten och samiskan under 2012. Som exempel kan nämnas samråd, bidrag till språkinsatser och spridning av information bland kommuninvånarna. Sametinget har tillsammans med Länsstyrelsen i Stock-

holms län under året på olika sätt stöttat kommunerna i arbetet med att implementera lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritets-språk samt även genomfört en uppföljning som visar på de framsteg och brister som finns i genomförandet av de rättigheter som tillkommer samerna som nationell minoritet.

Inom utgiftsområde 17 disponerar Sametinget även medel för insatser för samisk kultur. År 2012 fördelades 14,2 miljoner kronor i stöd till samisk kultur.

Anslagssparandet uppgick under 2012 till 128 000 kronor, under 2011 till 3 967 000 kronor och under 2010 till 6 092 000 kronor.

Anslaget

Regeringen föreslår att 38 319 000 kronor anvisas under anslaget 3:1 *Sametinget* för 2014, vilket motsvarar en minskning med 1 298 000 kronor (inklusive pris- och löneomräkning) jämfört med riksdagens budgetbeslut i december 2012.

Motionerna

I kommittémotion 2013/14:K362 yrkande 5 i denna del föreslår Peter Eriksson m.fl. (MP) att anslaget 3:1 *Sametinget* för 2014 ökas med 10 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag i propositionen. Motionärerna motiverar höjningen med att Sametinget har ett omfattande ansvarsområde och därför är i behov av ytterligare resurser.

Jonas Åkerlund m.fl. (SD) föreslår i kommittémotion 2013/14:K354 att anslaget 3:1 *Sametinget* för 2014 ökas med 5 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag i propositionen (yrkandet i denna del).

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar 38 319 000 kronor till anslaget 3:1 *Sametinget* för 2014. Därmed avstyrks motionerna 2013/14:K354 yrkandet i denna del och 2013/14:K362 yrkande 5 i denna del.

Regeringskansliet m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar 6 843 531 000 kronor till anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* för 2014 och avslår dels ett motionsyrkande om högre anslagsbelopp och fem motionsyrkanden kopplade till detta yrkande, dels tolv motionsyrkanden om Regeringskansliets, inklusive utrikesförvaltningens, organisation.

Jämför reservationer 2 (MP) och 3 (V) samt särskilt yttrande 1 (S).

Anslaget används för Regeringskansliets förvaltningsutgifter. Det täcker även utgifter för utrikesrepresentationen, kommittéväsendet och gemensamma ändamål (hyror, kapitalkostnader m.m.).

Propositionen

Verksamheten m.m.

I propositionen redovisar regeringen Regeringskansliets verksamhet under 2012. Regeringskansliet, kommittéerna och utlandsmyndigheterna hade vid utgången av 2012 tillsammans 4 629 tjänstgörande (exklusive lokalanställda vid utlandsmyndigheterna), varav ca 4 procent var anställda enligt det s.k. politikeravtalet. Antalet tjänstgörande ökade med 284 personer under 2012, främst till följd av att Regeringskansliet efter neddragningen 2011 tillfördes 300 miljoner kronor under 2012.

Den 1 augusti 2013 bestod utrikesrepresentationen av 103 utlandsmyndigheter, varav 89 ambassader, 7 konsulat samt 7 representationer och delegationer. Den 19 juni 2013 beslutade regeringen att upprätta tre nya ambassader i Baku, Doha respektive Jerevan.

Mellan 1990 och den 1 augusti 2013 beslutade regeringen att öppna 35 ambassader och 8 karriärkonsulat. För samma period beslutade regeringen att stänga 30 ambassader och 25 karriärkonsulat.

I propositionen finns även en redogörelse för några anlagsförändringar.

Anslagssparandet uppgick under 2012 till 387 061 000 kronor, under 2011 till 460 339 000 kronor och under 2010 till 834 724 000 kronor.

Riksrevisionens iakttagelser

Riksrevisionen anger att Regeringskansliets årsredovisning har upprättats i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Riksrevisionen har bedömt att Regeringskansliets årsredovisning för räkenskapsåret 2012 i allt väsentligt är rättvisande.

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* ska uppgå till 6 843 531 000 kronor för 2014. Det är en ökning med 195 350 000 kronor (inklusive pris- och löneomräkning och övriga förändringar som t.ex. valutakurser och lokalkostnader i utlandet) jämfört med riksdagens budgetbeslut i december 2012.

Motionerna

Anslaget

Björn von Sydow m.fl. (S) föreslår i kommittémotion 2013/14:K382 att anslaget ökas med 56 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag (yrkande 1). Motionärerna föreslår att den föreslagna ökningen ska läggas på stärkt utlandsrepresentation (50 miljoner kronor), kandidatur till FN:s säkerhetsråd (2 miljoner kronor) och en haverikommission för Nuonaffären (4 miljoner kronor). Vidare yrkar motionärerna att riksdagen tillkännager för regeringen dels att utvidga öppnandet av utlandsrepresentationer på strategiska tillväxtmarknader (yrkande 2), dels att driva frågan om svensk kandidatur till säkerhetsrådet för perioden 2017–2018 (yrkande 3). När det gäller stärkt utlandsrepresentation anför motionärerna att genom en aktiv utlandsrepresentation kan Sverige arbeta strategiskt för att främja svenska företag på viktiga marknader och att det är olyckligt att regeringen har valt att lägga ner strategiskt lokaliserade utlandsrepresentationer. Motionärerna prioriterar öppnandet av utlandsrepresentationer i New York, Kanton, Saõ Paulo och Gaborone. Vidare framhåller motionärerna att det är viktigt att Sverige driver en aktiv FN-politik. Ett sätt att göra detta är enligt motionärerna att aktivt driva en kampanj för en plats i säkerhetsrådet. Motionärerna efterlyser vidare en haverikommission när det gäller Nuonaffären (yrkande 4). Enligt motionärerna kan vem som helst göra en dålig affär men det som utmärker en professionell hantering är att noga utreda vad som gått fel. För att undvika att misstagen från Nuonaffären upprepas är det enligt motionärerna centralt att klarlägga vem som bär ansvaret inom regeringen vid stora företagsaffärer. Motionärerna föreslår därför att det tillsätts en haverikommission för att bringa klarhet i vad som ledde till den svenska statens sämsta affär i modern tid.

Urban Ahlin m.fl. (S) begär i kommittémotion 2013/14:U303 yrkande 105 att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 16 Sveriges representation i världen. I avsnittet framhålls bl.a. vikten av att slå vakt om Utrikesdepartementets (UD) möjligheter att såväl behålla som nyrekrytera kompetent personal. Vidare framhåller motionärerna att UD i närtid måste stärka sin närvaro på viktiga tillväxtmarknader och att Exportrådet måste få ytterligare resurser för att stödja viktiga framtidsbranschers exportsatsningar på ett antal nyckelmarknader i Asien, Afrika och Latinamerika. Motionärerna anser även att det kritiserade beslutet att lägga ned generalkonsulatet i New York utgör

ett exempel på regeringens kortsiktiga prioriteringar och att Sverige bör ha ett generalkonsulat i New York. Även Jennie Nilsson m.fl. (S) efterlyser i kommittémotion 2013/14:N424 yrkande 8 öppnande av utlandsrepresentation i strategiska tillväxtmarknader.

Regeringskansliets organisation

Kristina Nilsson och Jan-Olof Larsson (båda S) yrkar i motion 2013/14:K284 att ansvaret för friluftslivets anslag bör flyttas från Miljödepartementet till Kulturdepartementet. Motionärerna konstaterar bl.a. att Kulturdepartementet i dag ansvarar för idrottsfrågor och att dessa frågor har ett nära samband med frågor kring svenskt friluftsliv. Även Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) efterlyser i kommittémotion 2013/14:Kr339 yrkande 48 en sådan överflyttning.

I motion 2013/14:K313 begär Valter Mutt m.fl. (MP) att det inrättas ett fredsdepartement i Regeringskansliet. Enligt motionärerna är det på tiden att kravet i artikel 2 i FN-stadgan om att varje medlemsstat ska lösa konflikter utan våldsanvändning beaktas i praktisk handling. Därför bör det enligt motionärerna inrättas ett fredsdepartement.

Bengt Berg och Amineh Kakabaveh (båda V) yrkar i motion 2013/14:K358 att riksdagen tillkännager för regeringen att det bör tillsättas en medborgarrättsminister, med uppgift att betona, tillvarata och stärka individuella medborgerliga rättigheter för människor med utländsk bakgrund. Motionärerna anför bl.a. att människor som invandrar till Sverige ska inom gällande regelverk ha rätt till sitt språk och sin kultur samtidigt som de ska ha likvärdiga möjligheter och rättigheter som infödda svenskar.

I kommittémotion 2013/14:Ju412 yrkande 52 efterlyser Morgan Johansson m.fl. (S) att det inom ramen för arbetet mot barnsexturismen tillsätts en arbetsgrupp inom Regeringskansliet bestående av representanter från olika departement. Motionärerna konstaterar att frågan om barnsexhandeln spänner över många departements ansvarsområden. Det är därför enligt motionärerna viktigt att någon tar ett helhetsgrepp om frågan och att arbetet mot barnsexturism samordnas och koordineras. Motionärerna anser att det måste tydliggöras att en minister i regeringen har ansvar för hela barnsexturismen som fråga.

I motion 2013/14:U302 yrkande 4 begär Leif Jakobsson m.fl. (S) att riksdagen tillkännager för regeringen att se över behovet av att inrätta en interdepartemental organisation för att skynda på arbetet med att undanröja gränshinder inom Öresundsregionen. Ett organ inom regeringen med de departement som är berörda av integrationsfrågor skulle enligt motionärerna kunna vara en samarbetspart till Öresundskommittén och se till att dessa frågor kommer upp på den nationella dagordningen.

Utrikesförvaltningens organisation m.m.

I motion 2013/14:K270 begär Anders Hansson (M) att det samarbete mellan Danmark, Norge och Sverige som rör ambassader, representationer, delegationer och konsulat ska utökas. I motionen anges bl.a. att syftet med ett utökat samarbete mellan länderna är att kunna täcka ett större område med utrikesrepresentation och att minska kostnaderna för bl.a. administration och servicetjänster.

Åsa Lindestam (S) yrkar i motion 2013/14:K300 att riksdagen tillkänner för regeringen att det ska inrättas en ambassadör för FN:s resolution 1325 vid Utrikesdepartementet. Motionären framhåller att det är viktigt att få med kvinnor i fredsarbetet och att här kan Sverige gå före genom att utse en ambassadör för FN:s resolution 1325.

I kommittémotion 2013/14:U208 yrkande 2 begär Hans Linde m.fl. (V) att den svenska diplomatiska närvaron i Latinamerika ska utökas. Motionärerna konstaterar att såväl den tidigare socialdemokratiska regeringen som dagens borgerliga regering har stängt ambassader på kontinenten. Om Sverige ska kunna bredda och utveckla samarbetet med länder i Latinamerika måste det enligt motionärerna finnas en svensk diplomatisk närvaro i dessa länder.

Torbjörn Björlund m.fl. (V) framhåller i kommittémotion 2013/14:U209 (yrkande 10) att den svenska representationen i Natos högkvarter omgående bör upphöra. Motionärerna anför bl.a. att Sverige sedan flera år har representation på Natos högkvarter, inklusive en ambassadör. Då Sverige inte är medlem i Nato är en sådan representation enligt motionärerna orimlig.

I kommittémotion 2013/14:U264 yrkande 13 yrkar Hans Linde m.fl. (V) att alla svenska ambassader och biståndskontor ska ha en handläggare som ansvarar för jämställdhetsarbetet. Motionärerna konstaterar att personalen vid ambassaderna årligen skriver rapporter om situationen rörande mänskliga rättigheter och tar fram underlag för samarbetsstrategier för utvecklingsarbetet. Vid detta arbete är det enligt motionärerna viktigt att det finns en tydlig analys utifrån ett könsmaktsperspektiv.

I partimotion 2013/14:U316 yrkande 47 yrkar Åsa Romson m.fl. (MP) att det ska instiftas en fredsenhet inom Utrikesdepartementet eller Försvarsdepartementet. Enligt motionärerna har Sverige ingen tydlig fredspolitik, vilket får konsekvenser för all utrikespolitik.

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet har flera gånger behandlat motioner om Regeringskansliets organisering och frågor som hänger samman med detta. Senast vid förra årets budgetbehandling ansåg utskottet alltjämt att riksdagen inte har till uppgift att fatta beslut i frågor som rör Regeringskansliets organisering (bet. 2012/13:KU1 s. 37 f.).

Vidare har utskottet vid flera tillfällen avstyrkt motioner om utrikesförvaltningens organisation och förändringar inom utrikesrepresentationen på samma grund som utskottet enligt ovan avstyrkt motioner om Regeringskansliets organisering (t.ex. bet. 2012/13:KU1 s. 38).

Utrikesutskottets yttrande

Ärenden om Sveriges representation i utlandet hör sedan 2001 till utgiftsområde 1 och bereds således av konstitutionsutskottet. Utskottet har framhållit att det är angeläget att utrikesfrågorna i största möjliga utsträckning ges en sammanhållen behandling och att konstitutionsutskottet, i den mån det behövs, ger utrikesutskottet tillfälle att yttra sig vid beredning av budgetfrågor som berör utrikesförvaltningen (bet. 2000/01:KU23).

Utrikesutskottet har i ett yttrande, som finns i bilaga 4, lämnat synpunkter på anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* i den delen som avser utrikesrepresentationen och vissa motioner. Utrikesutskottet har inga invändningar mot regeringens förslag om medelstillelse. Sveriges representation utomlands är enligt utskottet en viktig fråga för Sveriges utrikes-, bistånds- och näringspolitik. Utskottet erinrar om att en väl rustad utrikesförvaltning är en förutsättning för att Sverige ska kunna vidmakthålla relationer som ligger till grund för samarbete på viktiga områden och för att förstå politiska, ekonomiska och kulturella trender i världen. För att uppnå effektivitet i utrikesförvaltningen är det enligt utrikesutskottet också viktigt att slå vakt om UD:s möjligheter att såväl behålla som rekrytera personal med olika kompetenser. När det gäller frågan om Sveriges kandidatur till FN:s säkerhetsråd vill utrikesutskottet erinra om sitt tidigare ställningstagande att Sverige bör eftersträva en plats i FN:s säkerhetsråd (bet. 2012/13:UU15).

Av utrikesutskottets yttrande framgår vidare att i oktober 2013 informerades utskottet av UD:s kabinetssekreterare om UD:s ekonomi och utvecklingen inom utrikesförvaltningen. Den ekonomiska situationen kan i dagsläget betraktas som stabil och ett begränsat sparande från innevarande år beräknas kunna överföras till 2014. Vissa besparingar har gjorts, t.ex. att antalet tjänster i hemmaorganisationen har minskat och att utlandsmyndigheterna i högre utsträckning än tidigare har använt lokalt anställd personal för administrativa uppgifter. Under året har ambassaden i Minsk återbemannats och nya ambassader har etablerats i Baku, Jerevan och Doha. Dessutom undersöker regeringen möjligheterna att etablera en svensk beskickning i Mogadishu för att göra det möjligt för ambassadören, som f.n. är stationerad i Nairobi, att tillbringa mer tid i Somalia. Dessa planer är beroende av hur säkerhetsläget utvecklas i Somalia.

När det gäller motionsyrkandena om att etablera nya utlandsmyndigheter vill utrikesutskottet påminna om att beslutskompetensen i frågor som rör Regeringskansliets och utrikesförvaltningens organisation och personal samt fördelning av resurser inom utrikesförvaltningen enligt regeringsformen ligger hos regeringen eller hos de myndigheter som lyder under

regeringen. Enligt utskottets mening är det därför inte riksdagens uppgift att göra tillkännagivanden i denna typ av frågor. Utskottet understryker dock vikten av att regeringen löpande samråder med riksdagen om den strategiska utvecklingen av Sveriges utrikesrepresentation. Vidare framhåller utskottet att etableringar och stängningar av utlandsmyndigheter påverkar Sveriges internationella relationer och medför stora kostnader. Det är därför enligt utskottet väsentligt att beslut av detta slag är långsiktiga och bygger på väl förankrade strategier. Med anledning av motionerna vill utrikesutskottet också informera om att utskottet under innevarande år kommer att behandla frågor om säkerhetspolitik, inklusive resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet, i betänkande 2013/14:UU6. Vidare understryker utskottet vikten av att frågor om jämställdhet, sexuell likaberättigande och mångfald genomsyrar Regeringskansliets hela verksamhet.

Utrikesutskottet konstaterar vidare att utskottet förra året yttrade sig om ett motionsyrkande om ökat nordiskbaltiskt samarbete och att utskottet då påminde om att de aktuella länderna i augusti 2011 undertecknade ett samförståndsavtal om postering av diplomater på varandras utlandsmyndigheter. UD:s kabinetssekreterare framhöll också vid ovan redovisade tillfälle att de nordiska länderna har ett etablerat samarbete, bl.a. vad gäller lokaler, på ett fyrtiotal platser i världen. Dessutom förs för närvarande samtal om samlokalisering med nordiska länder i bl.a. Dhaka, Hanoi, Reykjavik, Rom, New York och Genève.

Med hänvisning till det anförda anser utrikesutskottet att motionerna 2013/14:K270, 2013/14:K300, 2013/14:K382 yrkandena 1–3, 2013/14:U208 yrkande 2, 2013/14:U209 yrkande 10, 2013/14:U264 yrkande 13, 2013/14:U303 yrkande 105, 2013/14:U316 yrkande 47 och 2013/14:N424 yrkande 8 bör avstyrkas av konstitutionsutskottet.

I yttrandet finns två avvikande meningar om dels Sveriges representation i världen (S), dels Sveriges diplomatiska närvaro i Latinamerika, Sveriges representation i Natos högkvarter och jämställdhetshandläggare för alla svenska ambassader och biståndskontor (V). I yttrandet lämnas även ett särskilt yttrande (V) som gäller Sveriges representation i utlandet.

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet anser att regeringens förslag till anslagsnivå säkerställer Regeringskansliets förmåga att utgöra ett effektivt och kompetent instrument för regeringen i dess uppgift att styra riket. Som utrikesutskottet betonar är Sveriges representation utomlands en viktig fråga för Sveriges utrikes-, bistånds- och näringspolitik. Konstitutionsutskottet anser i likhet med utrikesutskottet att det är viktigt att regeringen löpande samråder med riksdagen om den strategiska utvecklingen av Sveriges utrikesrepresentation. Det är också viktigt att beslut av detta slag är långsiktiga och bygger på väl förankrade strategier eftersom etableringar och stängningar av utlandsmyndigheter påverkar Sveriges internationella relationer och med-

för stora kostnader. Konstitutionsutskottet föreslår att riksdagen anvisar 6 843 531 000 kronor till anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* för 2014. Utskottet kan inte ställa sig bakom motionärernas förslag om särskilda medel för utlandsrepresentation, svensk kandidatur till FN:s säkerhetsråd eller en kommission om Nuon. Därmed avstyrks motionerna 2013/14:K382 yrkandena 1–4, 2013/14:U303 yrkande 105 och 2013/14:N424 yrkande 8. När det gäller utrikesförvaltningen i övrigt är utskottet mot bakgrund av tidigare ställningstaganden och utrikesutskottets synpunkter inte berett att tillstyrka de aktuella motionsyrkandena. Därmed avstyrks motionerna 2013/14:K270, 2013/14:K300, 2013/14:U208 yrkande 2, 2013/14:U209 yrkande 10, 2013/14:U264 yrkande 13 och 2013/14:U316 yrkande 47.

Konstitutionsutskottet anser alljämt att riksdagen inte har till uppgift att fatta beslut i frågor som rör Regeringskansliets organisering. Därmed avstyrks motionerna 2013/14:K284, 2013/14:K313, 2013/14:K358, 2013/14:Ju412 yrkande 52, 2013/14:U302 yrkande 4 och 2013/14:Kr339 yrkande 48.

Länsstyrelserna

Området Länsstyrelserna avser den samordnade länsförvaltningen med de 21 länsstyrelserna. Området omfattar anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.*

Propositionen

Utgiftsutveckling

Enligt propositionens förslag (avsnitt 8.2) blir utgifterna för området totalt 2 523 miljoner kronor under 2014. Under 2015, 2016 respektive 2017 beräknas utgifterna till 2 542 miljoner kronor, 2 562 miljoner kronor respektive 2 587 miljoner kronor. Prognosen för innevarande budgetår är att utgifterna kommer att uppgå till 2 431 miljoner kronor.

Mål och indikatorer

Målet för området Länsstyrelserna är att nationella mål ska få genomslag i länen samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Målet gäller för samtliga län oavsett ansvars- och uppgiftsfördelningen mellan staten och kommunerna.

Resultatredovisningen för länsstyrelserna baseras på Regeringskansliets underlag till den gemensamma myndighetsdialog som hålls årligen. De bedömningarna som departementen tar fram inför dialogen utgår huvudsakligen från länsstyrelsernas årsredovisningar.

I regleringsbrevet för 2011 och 2012 har länsstyrelserna fått i uppdrag att identifiera ett antal indikatorer inom olika verksamhetsområden för att tydliggöra hur länsstyrelserna bidrar till att uppfylla målet för området Läns-

styrelserna. I årsredovisningarna för 2012 redovisar länsstyrelserna värden för de 21 indikatorer som har tagits fram. Tidsserien för indikatorerna är 2010–2012, men för flera indikatorer saknas värden för 2012.

Resultat

Av propositionen framgår att resultatredovisningen utgår från bl.a. sex av länsstyrelsernas verksamhetsområden enligt förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion. Områdena har bl.a. valts utifrån deras storleksmässiga betydelse för länsstyrelsernas totala verksamhet. Resultatredovisningen för området delas upp i följande sex avsnitt: a) samordnings- och sektorsövergripande arbete, b) naturvård och miljöskydd, c) lantbruk och landsbygd, livsmedelskontroll samt djurskydd, d) hållbar samhällsplanering och boende, e) integration, migration och mänskliga rättigheter samt f) jämställdhet. Därutöver finns en redovisning av ärendehandläggning och service, personal och kompetens samt ekonomi och finansiering (avsnitt 8.4.2).

Inriktning

I propositionen (avsnitt 8.5) redogör regeringen för genomförda och planerade åtgärder samt utredningsuppdrag. Vidare anges att länsstyrelsernas verksamhet i stor utsträckning också påverkas av de politiska inriktningar som anges för andra utgiftsområden och som redovisas under respektive utgiftsområde.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att det i budgetpropositionen numera finns redovisning av indikatorer. Det som redovisas i propositionen om området Länsstyrelserna ger i detta sammanhang inte anledning till något uttalande från utskottets sida.

Länsstyrelserna m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar 2 522 517 000 kronor för anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* för 2014 och avslår två motionsyrkanden i denna del om att anslaget ska anvisas ett högre belopp, ett motionsyrkande om att ändra förutsättningarna för stödet till kvinno- och mansjourernas verksamhet, ett motionsyrkande om extra resurser till berörda länsstyrelser för arbetet med Ostlänken och tre motionsyrkanden om mer resurser till djurskyddet, bl.a. genom att återinföra kontrollavgifter vid djurskyddskontroller.

Jämför reservation 4 (S, V) samt särskilda yttranden 2 (MP) och 3 (SD).

Anslaget används för de 21 länsstyrelsernas förvaltningsutgifter samt för ersättningar till samverkansorgan och landsting för de uppgifter som dessa har övertagit från länsstyrelserna enligt lagen (2002:34) om samverkansorgan i länen och lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län. Vidare används anslaget för regeringens behov av vissa mindre utvecklingsinsatser och visst europeiskt samarbete. Därutöver täcker anslaget utgifter för den svenska offentliga medfinansieringen av tekniskt stöd i de territoriella programmen Sverige–Norge, Botnia–Atlantica, Norra periferin och Nord samt delfinansiering av förvaltningsorganisationen för Laponia-tjuottjudus enligt Laponiaförordningen (2011:840).

Propositionen

Verksamheten

De 21 länsstyrelserna är statens regionala företrädare. De har bl.a. uppgifter i fråga om livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor, regional tillväxt, infrastrukturplanering, hållbar samhällsplanering och boende, energi och klimat, kulturmiljö, skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar, naturvård samt miljö- och hälsoskydd, lantbruk och landsbygd, fiske, regionaliserad rovdjursförvaltning, folkhälsa, jämställdhet och integration. Utöver dessa uppgifter anges i förordningen med länsstyrelseinstruktion att vissa länsstyrelser har särskilda uppgifter, bl.a. förvaltning av vattendistrikt, fjällfrågor, vissa rennärringsfrågor, tillsyn rörande penningtvätt och frågor om tillstånd att anordna kampsportmatcher. För många av de offentliga åtaganden som utförs av kommuner eller andra aktörer har länsstyrelserna även uppgifter avseende samordning, tillsyn, uppföljning och utvärdering.

Anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* beräknas finansiera cirka hälften av länsstyrelsernas förvaltningsutgifter. Den resterande delen finansieras av avgifter och bidrag, främst genom olika sakanslag.

I propositionen uppger regeringen att det har skett en positiv utveckling av länsstyrelsernas arbete på djurskyddsområdet under 2012. Antalet djurskyddskontroller är ungefär lika många som 2011 men den planerade kontrollen har ökat. För länsstyrelserna är djurskyddsområdet prioriterat och under 2012 har det skett en positiv utveckling över hela landet.

Under 2012 inkom ca 465 000 ärenden till länsstyrelserna, vilket är en minskning med ca 68 000 ärenden jämfört med 2011. Den största ärendegruppen är lantbruksärenden som under 2012 utgjorde ca 55 procent av alla ärenden. Den totala ärendeminskningen jämfört med 2011 beror totalt sett på en minskning av dessa ärenden och på att beräkningssättet har förändrats. Årsuppgifterna är därför inte helt jämförbara. Antalet initiativärenden ökade med ca 38 000 ärenden under 2012 jämfört med 2011. Även denna förändring återfinns inom lantbruksärendena. Av propositionen framgår vidare att antalet öppna ärenden vid länsstyrelserna har minskat något under 2012 jämfört med 2011.

Sedan 2010 ska länsstyrelserna i sina verksamhetsplaner ange mål för handläggningstider för ett urval ärendegrupper. Av propositionen framgår att länsstyrelserna har satt upp mål för 28 ärendeslag inom 18 ärendegrupper. Vidare framgår att räknat som medeltal för alla 21 länsstyrelser klarades de uppsatta målen för 16 ärendeslag under 2012 och för 12 ärendeslag under 2011. Inom miljöområdet återstår en del arbete, i fråga om t.ex. provning respektive tillsyn av miljöfarlig verksamhet och överklagande av en kommuns beslut enligt miljöbalken, innan handläggningstiderna når de uppsatta målen, även om utvecklingen i flera fall är positiv jämfört med 2011. Även inom ärendegruppen Djurskydd ses en positiv utveckling dock utan att handläggningstiderna har nått upp till det uppsatta målet.

Antalet årsarbetskrafter vid länsstyrelserna uppgick under 2012 till 4 450. Jämfört med 2011 minskade det totala antalet årsarbetskrafter med 21 och jämfört med 2010 minskade antalet årsarbetskrafter med 85. Av propositionen framgår att den totala minskningen av antalet årsarbetskrafter de senaste åren kan vara effekter av rationaliseringar och sparåtgärder som länsstyrelserna i olika sammanhang har redovisat som nödvändiga att genomföra för att möta en åtstramande ekonomisk situation.

Av propositionen framgår att kostnaderna för verksamheten vid landets 21 länsstyrelser uppgick till 4 452 miljoner kronor 2012, vilket innebär en ökning med 46 miljoner kronor jämfört med 2011. Ökningen härrör framför allt från den verksamheten som finansieras med bidrag.

Personalkostnaderna uppgick till 2 742 miljoner kronor eller 62 procent av de totala kostnaderna. Lokalkostnaderna uppgick till 309 miljoner kronor (7 procent), medan övriga driftskostnader uppgick till 1 402 miljoner kronor (31 procent). De olika kostnadsslagens andel av de totala kostnaderna är oförändrad jämfört med 2011.

Anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* finansierade länsstyrelsernas verksamhet under 2012 med 2 239 miljoner kronor, vilket motsvarar 50,1 procent av den totala finansieringen. Beloppet är i stort detsamma som 2011.

Intäkter av bidrag, sammanlagt 1 684 miljoner kronor, utgjorde den näst största finansieringskällan med drygt 38 procent. De största bidragsgivarna 2012 var Naturvårdsverket och Statens jordbruksverk.

Anslagssparandet uppgick under 2012 till 46 847 000 kronor, under 2011 till 20 160 000 kronor och under 2010 till 16 841 000 kronor. Vad gäller anslagssparandet konstateras i propositionen att det ökade under 2012 men att det varierar mellan länsstyrelserna.

Överväganden

Av propositionen framgår att med anledning av bl.a. en ansträngd ekonomisk situation hos vissa länsstyrelser tillfördes i samband med budgetpropositionen för 2012 anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* 5 000 000 kronor för 2012 och 2013. I propositionen föreslås att denna satsning fortsätter fram t.o.m. 2017.

Vidare framgår att i samband med budgetpropositionen för 2013 aviserades en extra satsning, bl.a. med anledning av koncentrationen av prövningar av tillståndspliktig verksamhet. Anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* tillfördes 40 000 000 kronor för 2013, 30 000 000 kronor för 2014 och 15 000 000 kronor fr.o.m. 2015. Som en konsekvens av detta minskar anslaget därför med 10 000 000 kronor under 2014. Därutöver redovisas ytterligare några anslagsförändringar.

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* för 2014 ska uppgå till 2 522 517 000 kronor, vilket innebär en ökning med 54 622 000 kronor (inklusive bl.a. pris- och löneomräkning) jämfört med riksdagens budgetbeslut i december 2012.

Motionerna

Anslaget

Peter Eriksson m.fl. (MP) föreslår i kommittémotion 2013/14:K362 att anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* för 2014 ska öka med 211 600 000 kronor jämfört med regeringens förslag (yrkande 5 i denna del). Av motionen framgår att den statliga verksamhet på regional nivå som bedrivs genom länsstyrelserna har allt sämre förutsättningar på områdena för naturvård och miljöskydd, särskilt miljömålsarbetet men även djurskyddet. Motionärerna föreslår att den föreslagna ökningen med 211,6 miljoner kronor för 2014 ska läggas på kvinnojourer (36,6 miljoner kronor), övergripande miljömålsarbete (25 miljoner kronor), giftfri miljö (5 miljoner kronor), hav i balans (15 miljoner kronor), levande sjöar och vattendrag (5 miljoner kro-

nor), myllrande våtmarker (5 miljoner kronor), skogsskydd (20 miljoner kronor), djurskyddskontroller (40 miljoner kronor), regelförenklingsarbete (50 miljoner kronor) och bredbandskoordinatörer (10 miljoner kronor). När det gäller ökade resurser för regelförenklingsarbetet menar motionärerna bl.a. att samtliga tillståndsärenden vid länsstyrelserna bör förses med mål för hur lång tid handläggningen ska få ta.

Jonas Åkerlund m.fl. (SD) föreslår i kommittémotion 2013/14:K354 att anslag 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* för 2014 ska öka med 45 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag (yrkande i denna del). I motionen anges att länsstyrelserna bör få ett ökat stöd med uppdraget att intensifiera djurskyddskontrollerna.

Länsstyrelsernas verksamhet

Peter Eriksson m.fl. (MP) yrkar i kommittémotion 2013/14:K362 (yrkande 2) att riksdagen tillkännager för regeringen att förutsättningarna för stödet till kvinno- och mansjourer måste ändras, så att verksamheten ges en långsiktigt stabil ekonomisk situation, oavsett vem som ger stödet.

I motion 2013/14:K374 yrkar Johan Löfstrand m.fl. (S) att riksdagen tillkännager för regeringen att berörda länsstyrelser tillförsäkras extra planeringsresurser för utbyggnaden av tågtrafiken mellan Järna och Linköping (Ostlänken). Motionärerna framhåller att bygget av Ostlänken kommer att bli ett mycket stort byggprojekt och för att detta arbete ska komma igång i tid krävs extra resurser för att säkerställa såväl god kvalitet som rättssäkerhet.

Jens Holm m.fl. (V) föreslår i kommittémotion 2013/14:MJ374 (yrkande 3) att riksdagen tillkännager för regeringen att möjligheten för djurskyddskontrollanterna att ta ut kontrollavgifter ska återinföras. Motionärerna välkomnar att ansvaret för djurskyddskontrollerna numera ligger på länsstyrelserna, men anser samtidigt att kontrollverksamheten behöver ökade resurser. Därför vill de återinföra möjligheten att ta ut kontrollavgifter. På det sättet kan enligt motionärerna kontrollanterna få ett välbehövligt tillskott av resurser för att bedriva en bättre verksamhet. Motionärerna välkomnar den extra satsning på djurtransporter som djurskyddskontrollanterna gjorde under hösten 2012. De anför att detta arbete behöver fortsätta och utvecklas och att detta skulle kunna göras om möjligheten för djurskyddskontrollanterna att ta ut kontrollavgifter återinförs.

Matilda Ernkrans m.fl. (S) begär i kommittémotion 2013/14:MJ485 (yrkande 6) att riksdagen tillkännager för regeringen att länsstyrelsernas arbete med djurskyddet bör förstärkas och att arbetet bör finansieras genom en kontrollavgift. Motionärerna anför att när djurskyddet överfördes till länsstyrelserna var det en underfinansierad reform. Enligt motionärerna genomförs inga planerade djurskyddskontroller vid flera länsstyrelser. Dessutom saknar några länsstyrelser resurser för att kunna genomföra akuta djurskyddskontroller.

I kommittémotion 2013/14: MJ518 yrkande 4 begär Helena Leander m.fl. (MP) att länsstyrelsernas djurskyddskontroller ska stärkas. Motionärerna efterlyser bl.a. mer resurser för att en god djurskyddskontroll ska kunna garanteras i hela landet.

Pågående utredning m.m.

Våld i nära relationer m.m.

Den 26 april 2012 beslutade regeringen att utse en nationell samordnare mot våld i nära relationer (dir. 2012:38). I samordnarens uppdrag ingår att överväga hur skyddet för och stödet till brottsoffren kan utvecklas och i detta sammanhang särskilt överväga hur kvinnojourers och andra berörda ideella organisationers verksamhet kan förstärkas. Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 juni 2014.

I förordningen (2011:1062) om statsbidrag till vissa organisationer inom det sociala området finns bestämmelser om statsbidrag till ideella organisationer som bedriver frivilligt arbete för att bl.a. hjälpa utsatta barn och deras familjer samt motverka våld mot kvinnor. Från och med 2012 ska en ansökan om statsbidrag ges in till Socialstyrelsen och som ska höra Statens folkhälsoinstitut innan den beviljar statsbidrag. Ett beslut om bidrag får avse en tidsperiod om högst ett år.

Även länsstyrelserna ska inom sina ansvarsområden bl.a. främja och lämna stöd till insatser som syftar till att motverka mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld samt hjälpa utsatta barn (se bl.a. regleringsbrev avseende budgetåret 2013 för länsstyrelserna).

Ostlänken

I december 2013 godkände riksdagen regeringens förslag om en ekonomisk ram för den statliga transportinfrastrukturen för perioden 2014–2025. Totalt rör det sig om 522 miljarder kronor och i satsningen ingår bl.a. de första delsträckorna i en ny stambana för snabbtåg, Ostlänken mellan Järna och Linköping (bet. 2012/13:TU2, rskr. 2012/13:119).

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet behandlade under hösten 2011 motionsyrkanden om resurser till djurskyddskontroller (bet. 2011/12:KU1 s. 48). Utskottet konstaterade då att regeringen i budgetpropositionen för 2012 hade angett att de övergångs- och omställningsproblem som uppstod när länsstyrelserna tog över djurskyddskontrollen från kommunerna 2009 hade hanterats väl och att de omfattande ärendebalanserna i stort sett hade åtgärdats, även om fortsatta problem med de tekniska och administrativa stödsystemen för djurskyddskontrollen hade rapporterats. Utskottet förutsatte att regeringen noggrant skulle följa utvecklingen på området för att säkerställa att kvaliteten på djurskyddskontrollen upprätthålls. Utskottet var dock inte då berett att

förorda några tillkännagivanden till regeringen om en ändrad fördelning av anslag till djurskyddskontroller och om förstärkta resurser till djurskyddskontroller. Utskottet avstyrkte motionsyrkandena och riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Även hösten 2012 behandlade utskottet ett motionsyrkande om resurser till djurskyddskontroller (bet. 2012/13:KU1 s. 44). Utskottet konstaterade att regeringen bl.a. hade uppgett att antalet djurskyddskontroller hade ökat under 2011 och att andelen planerade kontroller hade ökat. Utskottet förutsatte alltjämt att regeringen noggrant följer utvecklingen på området för att säkerställa att kvaliteten på djurskyddskontrollen upprätthålls. Detta inte minst mot bakgrund av att många länsstyrelser har prioriterat ned tillsynen över djurhälsopersonalen. Utskottet var dock inte i berett att förorda några tillkännagivanden till regeringen om ett återinförande av kontrollavgifter vid djurskyddskontroller och avstyrkte motionsyrkandet.

Senast hösten 2012 behandlade utskottet ett motionsyrkande om stöd till kvinno- och mansjourer (bet. 2012/13:KU1 s. 43). Utskottet ansåg att det då inte behövdes något tillkännagivande om att förutsättningarna för stödet till kvinno- och mansjourer måste ändras för att ge verksamheten en långsiktigt stabil ekonomisk situation.

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet föreslår att riksdagen anvisar 2 522 517 000 kronor till anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* för 2014. Därmed avstyrks motionerna 2012/13:K354 yrkandet i denna del och 2013/14:K362 yrkande 5 i denna del.

Utskottet gör ingen annan bedömning än tidigare när det gäller frågan om att ändra förutsättningarna för stödet till kvinno- och mansjourers verksamhet. Därmed avstyrks motion 2013/14:K362 yrkande 2.

När det gäller frågan om extra resurser till berörda länsstyrelser för arbetet med Ostlänken har riksdagen godkänt regeringens förslag om ekonomisk ram för den statliga transportinfrastrukturen för perioden 2014–2025. Utskottet anser att regeringen själv får bedöma om det krävs en resursförstärkning eller en omfördelning av tilldelade medel för att länsstyrelsernas arbete med Ostlänken inte ska släpa efter. Därmed avstyrks motion 2013/14:K374.

När det gäller frågan om ytterligare resurser till djurskyddet, bl.a. genom att återinföra kontrollavgifter vid djurskyddskontroller, konstaterar utskottet att regeringen har uppgett att antalet djurskyddskontroller under 2012 har varit ungefär lika många som under 2011 och att andelen planerade kontroller har ökat. Utskottet förutsätter alltjämt att regeringen noggrant följer utvecklingen på området för att säkerställa att kvaliteten på djurskyddskontrollerna upprätthålls. I dagsläget är utskottet dock inte berett att förorda några tillkännagivanden till regeringen om att återinföra

kontrollavgifter vid djurskyddskontroller och avstyrker därmed motionerna 2013/14: MJ347 yrkande 3, 2013/14: MJ485 yrkande 6 och 2013/14: MJ518 yrkande 4.

Demokratipolitik

Området Demokratipolitik omfattar Valmyndighetens, Justitiekanslerns och Datainspektionens verksamhet samt tilldelningen av Svensk författningssamling (SFS). Vidare omfattar politikområdet åtgärder för att stärka demokratin med ökade möjligheter till insyn, inflytande och deltagande, arbete för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism samt samordning och utveckling av frågor om mänskliga rättigheter på nationell nivå. Demokratipolitiken omfattar även stödet till politiska partier.

Propositionen

Utgiftsutveckling

Enligt propositionens förslag (avsnitt 9.2) blir utgifterna för demokratipolitiken totalt 906 miljoner kronor under 2014. Under 2015, 2016 respektive 2017 beräknas utgifterna till 313 miljoner kronor, 314 miljoner kronor respektive 317 miljoner kronor. Prognosen för innevarande budgetår är att utgifterna kommer att uppgå till 314 miljoner kronor.

Mål och indikatorer

Av propositionen framgår att målet för demokratipolitiken är en levande demokrati där individens möjligheter till inflytande förstärks och de mänskliga rättigheterna respekteras. Detta mål fastställdes av riksdagen 2008 (prop. 2008/09:1, bet. 2008/09:KU1, rskr. 2008/09:83).

Målet för demokratipolitiken uppfylls framför allt genom att medborgarens möjligheter till insyn, inflytande och deltagande säkerställs, genom att hot mot demokratin motverkas och genom att de mänskliga rättigheterna respekteras. En prioriterad fråga inom området är att stärka och värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

Resultatbeskrivningen i propositionen görs i förhållande till det övergripande målet för demokratipolitiken och till de resultat som har uppnåtts inom vissa särskilt prioriterade områden. Redovisningen sker också i förhållande till resultatredovisningarna för Valmyndigheten, Justitiekanslern och Datainspektionen.

Några andra mål eller indikatorer framgår inte av propositionen.

Resultat

Resultatredovisningen av arbetet med att stärka demokrati (avsnitt 9.4) avser Valmyndighetens arbete samt övriga åtgärder som har bidragit till att stärka demokratin med ökade möjligheter till insyn, inflytande och delta-

gande. När det gäller resultatredovisningen för arbetet med att värna demokratin (avsnitt 9.5) redogörs i propositionen för genomförda åtgärder och pågående utredningar. Resultatredovisningen för arbetet för mänskliga rättigheter (avsnitt 9.6) innefattar bl.a. de utredningar som gjorts och de åtgärder som vidtagits på området.

Inriktning

I propositionen redogör regeringen för politikens inriktning framöver (avsnitt 9.8). Det framgår bl.a. att regeringen avser att under 2013 återkomma till riksdagen med en skrivelse för att redovisa de åtgärder som har vidtagits inom demokratipolitiken och vilka utmaningar som politiken ska fokusera på under resten av mandatperioden. I skrivelsen ska även de åtgärder som regeringen tänker vidta inför de allmänna valen 2014 presenteras.

Utskottets ställningstagande

Det som redovisas i propositionen om området Demokratipolitik ger i detta sammanhang inte anledning till något uttalande från utskottets sida.

Allmänna val och demokrati

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar 631 340 000 kronor till anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* för 2014.

Anslaget används för utgifter för val och för statsbidrag till kommunerna för genomförande av förtidsröstning. Vidare används anslaget för valdelta-gandeinsatser, utveckling och uppföljning av demokratipolitiken samt åtgärder för att dels värna och stärka demokratin, dels främja och säkerställa respekten för de mänskliga rättigheterna på nationell nivå. Därutöver täcker anslaget de administrationskostnader som är en förutsättning för att göra insatser inom området.

Propositionen

Verksamheten m.m.

I avsnittet om Demokratipolitik och i propositionen finns en redogörelse för verksamhetens resultat och inriktning.

Anslagssparandet uppgick under 2012 till 6 165 000 kronor, under 2011 till 18 784 000 kronor och under 2010 till 30 990 000 kronor. Skillnaderna i nivån för anslagssparandet är kopplade till variationer i anslagsbelastningen.

Överväganden

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 520 000 000 kronor för utgifter i samband med valen 2014 till Europaparlamentet och till riksdagen och kommun- och landstingsfullmäktige. Ökningen avser Valmyndighetens utgifter för att genomföra valen samt statsbidrag till kommunerna för att genomföra förtdistsröstning.

Vidare föreslås anslaget öka med 60 000 000 kronor för partiernas informationsinsatser i samband med valen samt övriga valdeltagandeinsatser t.ex. skolval och stöd till organisationer inom det civila samhället.

Slutligen föreslår regeringen att anslaget tillförs 15 000 000 kronor årligen för att finansiera insatser för åtgärder för att främja och säkerställa respekten för de mänskliga rättigheterna på nationell nivå.

Anslaget

Regeringen föreslår att 631 340 000 kronor anvisas under anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* för 2014, vilket innebär en ökning med 587 340 000 kronor jämfört med riksdagens budgetbeslut i december 2012.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar 631 340 000 kronor till anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* för 2014.

Justitiekanslern

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar 39 663 000 kronor till anslaget 6:2 *Justitiekanslern* för 2014.

Anslaget används för Justitiekanslerns förvaltningsutgifter.

Propositionen

Verksamheten m.m.

Justitiekanslerns främsta uppgifter är att utöva tillsyn över den offentliga förvaltningen, att bevaka statens rätt i rättegångar, att svara för statens skadereglering, att vara regeringens juridiska rådgivare samt att vara åklagare i mål rörande tryck- och yttrandefrihetsbrott.

Under 2012 har Justitiekanslerns tillsynsverksamhet främst bedrivits genom klagomålshantering och genomgång av myndigheternas ärendeförteckningar. Vidare har myndigheten under året återupptagit sin inspektionsverksamhet.

Under 2012 ökade antalet inkomna ärenden med 3 procent till drygt 8 900 ärenden. Antalet ärenden i balans låg i princip kvar på samma nivå som föregående år och uppgick vid årets slut till ca 1 700 ärenden. Den genomsnittliga handläggningstiden minskade under 2012 till 78 dagar (jämfört med 80 dagar 2011).

Regeringen bedömer att Justitiekanslern har uppfyllt de mål och uppgifter som regeringen har satt upp för verksamheten. Regeringen anför vidare att det är positivt att antalet avgjorda ärenden har ökat och att myndighetens handläggningstider har minskat för merparten av ärendetyperna. Det är enligt regeringen av vikt att Justitiekanslern fortsätter att bedriva ett aktivt utvecklingsarbete för att ytterligare förbättra kvaliteten och effektiviteten i verksamheten.

Anslagssparandet uppgick under 2012 till 1 682 000 kronor, under 2011 till -36 000 kronor och under 2010 till -1 499 000 kronor.

Överväganden

För att Justitiekanslern ska kunna upprätthålla en god nivå på verksamheten utifrån sitt uppdrag föreslår regeringen att anslaget ökas med 2 000 000 kronor fr.o.m. 2014 så som aviserades i budgetpropositionen för 2013.

Anslaget

Regeringen föreslår att 39 663 000 kronor anvisas under anslaget 6:2 *Justitiekanslern* för 2014, vilket motsvarar en ökning med 3 046 000 kronor (inklusive bl.a. pris- och löneomräkning) jämfört med riksdagens budgetbeslut i december 2012.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar 39 663 000 kronor till anslaget 6:2 *Justitiekanslern* för 2014.

Datainspektionen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar 43 790 000 kronor till anslaget 6:3 *Datainspektionen* för 2014 och avslår ett motionsyrkande i denna del om att anslaget ska utgå helt.

Jämför särskilt yttrande 2 (MP).

Anslaget används för Datainspektionens förvaltningsutgifter.

Propositionen

Verksamheten m.m.

Datainspektionen har under 2012 arbetat för att säkra individens rätt till integritet genom sin tillsyn över behandlingen av personuppgifter samt genom tillsyn och tillståndsgivning inom kreditupplysnings- och inkasso-verksamhet.

Vad gäller tillsynen över behandlingen av personuppgifter lade Datainspektionen knapp 88 procent av sina resurser på verksamhetsgrenen under 2012.

Datainspektionen har under 2012 fortsatt att arbeta aktivt med sin informationsverksamhet för att synliggöra integritetsfrågorna i samhället. Myndigheten har bl.a. arrangerat utbildningstillfällen för personuppgiftsombud och besvarat frågor genom myndighetens upplysningstjänst.

Regeringen bedömer att Datainspektionen har uppfyllt de mål och uppgifter som regeringen har satt upp för verksamheten. Med utgångspunkt i ett omfattande uppdrag och ett föränderligt och växande arbetsfält har Datainspektionen gjort väl avvägda prioriteringar i sin verksamhet under året.

Anslagssparandet uppgick under 2012 till 765 000 kronor, under 2011 till 434 000 kronor och under 2010 till 157 000 kronor.

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 6:3 *Datainspektionen* för 2014 uppgår till 43 790 000 kronor, vilket motsvarar en ökning med 1 207 000 kronor (inklusive bl.a. pris- och löneomräkning) jämfört med riksdagens budgetbeslut i december 2012.

Motionen

Peter Eriksson m.fl. (MP) föreslår i kommittémotion 2013/14:K362 att anslaget 6:3 *Datainspektionen* för 2014 ska utgå helt (yrkande 5 i denna del). Av motionen framgår att dessa medel motsvarar det integritetsskyddsarbete som utförs av myndigheten och som enligt motionen bör samlas under en ny integritetsskyddsmyndighet inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar 43 790 000 kronor till anslaget 6:3 *Datainspektionen* för 2014. Därmed avstyrker utskottet motion 2013/14:K362 yrkande 5 i denna del.

Svensk författningssamling

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar 1 300 000 kronor till anslaget 6:4 *Svensk författningssamling* för 2014.

Anslaget används för utgifter för den kostnadsfria tilldelningen av Svensk författningssamling till kommuner samt landstings- och kommunbibliotek.

Propositionen*Anslaget*

Regeringen föreslår att 1 300 000 kronor anvisas under anslaget 6:4 *Svensk författningssamling* för 2014, vilket är oförändrat jämfört med riksdagens budgetbeslut i december 2012.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar 1 300 000 kronor till anslaget 6:4 *Svensk författningssamling* för 2014.

Valmyndigheten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar 18 932 000 kronor till anslaget 6:5 *Valmyndigheten* för 2014.

Anslaget används för Valmyndighetens förvaltningsutgifter.

Propositionen*Verksamheten m.m.*

Valmyndigheten är en förvaltningsmyndighet som ansvarar för att planera och samordna genomförandet av val och nationella folkomröstningar. Under 2012 och 2013 har myndigheten bl.a. arbetat med att förbereda sig inför valen 2014. Därutöver har myndigheten förberett sig för att kunna hantera extra val till riksdagen och kommun- och landstingsfullmäktige. Under 2012 genomfördes kommunala folkomröstningar i några kommuner och i maj 2013 genomfördes val till Sametinget. Dessa aktiviteter har medfört arbete för Valmyndigheten.

Enligt regeringen har Valmyndigheten gjort korrekta prioriteringar i arbetet med att genomföra sina uppgifter med största möjliga tillförlitlighet och effektivitet.

Anslagssparandet uppgick under 2012 till 1 057 000 kronor, under 2011 till 527 000 kronor och under 2010 till 1 249 000 kronor.

Anslaget

Regeringen föreslår att 18 932 000 kronor anvisas under anslaget 6:5 *Valmyndigheten* för 2014, vilket motsvarar en ökning med 428 000 kronor (inklusive bl.a. pris- och löneomräkning) jämfört med riksdagens budgetbeslut i december 2012.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar 18 932 000 kronor till anslaget 6:5 *Valmyndigheten* för 2014.

Stöd till politiska partier

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar 171 200 000 kronor till anslaget 6:6 *Stöd till politiska partier* för 2014 samt bemyndigar regeringen att under 2014 för anslaget 6:6 *Stöd till politiska partier* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 171 200 000 kronor under 2015. Därmed avslår riksdagen ett motionsyrkande om att anslaget ska uppgå till ett lägre belopp.

Jämför särskilt yttrande 3 (SD).

Anslaget används för utgifter till stöd för de politiska partierna.

Propositionen

Verksamheten

Enligt lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier lämnas stöd dels som partistöd, dels som kanslistöd för ett år i taget räknat fr.o.m. den 15 oktober. Partistödet lämnas som mandatbidrag och delas ut som ett bidrag per riksdagsplats. Resultatet i de senaste två valen räknas. Bidraget är för närvarande 333 300 kronor per plats och år. Kanslistödet lämnas som grundstöd och tilläggsstöd. Medlen betalas ut av Partibidragsnämnden.

Av propositionen framgår att det inom Regeringskansliet (Justitiedepartementet) har utarbetats en promemoria om allmänhetens insyn i hur partierna finansierar sin politiska verksamhet och hur kandidaterna finansi-

erar sina personvalskampanjer. Promemorian, Allmänhetens insyn i partiers och valkandidaters finansiering (Ds 2013:31), har remissbehandlats och ärendet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Anslagssparandet uppgick under 2012 till 597 000 kronor, under 2011 till 97 000 kronor och under 2010 till 3 646 000 kronor.

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 6:6 *Stöd till politiska partier* ska uppgå till 171 200 000 kronor för 2014, vilket är oförändrat jämfört med riksdagens budgetbeslut i december 2012.

Bemyndigandet

I propositionen anför regeringen att det enligt lagen med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen krävs bemyndigande för beslut om bl.a. bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter under senare budgetår än det år budgeten avser, vilket gäller för stödet till politiska partier. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2014 för anslaget 6:6 *Stöd till politiska partier* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 171 200 000 kronor under 2015.

Motionen

Jonas Åkerlund m.fl. (SD) föreslår i kommittémotion 2013/14:K354 att anslaget 6:6 *Stöd till politiska partier* för 2014 ska minska med 17 120 000 kronor jämfört med regeringens förslag (yrkandet i denna del).

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar 171 200 000 kronor till anslaget 6:6 *Stöd till politiska partier* för 2014 samt bemyndigar regeringen att under 2014 för anslaget 6:6 *Stöd till politiska partier* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 171 200 000 kronor under 2015. Därmed avstyrks motion 2013/14:K354 yrkandet i denna del.

Nationella minoriteter

Området Nationella minoriteter omfattar frågor om skydd och stöd för de nationella minoriteterna och de historiska minoritetsspråken.

Propositionen

Utgiftsutveckling

Enligt propositionens förslag blir utgifterna för regeringens politik för nationella minoriteter totalt 113 miljoner kronor under 2014 (avsnitt 10.2). Under 2015, 2016 respektive 2017 beräknas utgifterna till 113 miljoner kronor, 98 miljoner kronor respektive 98 miljoner kronor. För innevarande budgetår är prognosen att utgifterna kommer att uppgå till 106 miljoner kronor.

Mål och indikatorer

Målet för regeringens politik för nationella minoriteter är att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande (prop. 2008/09:1, bet. 2008/09:KU1, rskr. 2008/09:83). Målet har delats upp i tre delområden: diskriminering och utsatthet, inflytande och delaktighet samt språk och kulturell identitet (prop. 2008/09:158, bet. 2008/09:KU23, rskr. 2008/09:272). Några indikatorer för regeringens politik avseende nationella minoriteter framgår inte av propositionen.

Resultat

I propositionen redovisas bl.a. resultaten under rubriker som följer de ovan nämnda delområdena. Vad gäller diskriminering och utsatthet redogörs i propositionen (avsnitt 10.4.2) för Diskrimineringsombudsmannens (DO) arbete, jämställdhetsatsningen inom minoritetspolitiken, ökad säkerhet för den judiska minoriteten och stärkt kunskap om nationella minoriteter. Vad avser delområdet inflytande och delaktighet redovisar regeringen bl.a. samrådsmöten och samrådsformer samt statsbidrag till företrädare för de nationella minoriteterna. När det gäller delområdet språk och kulturell identitet redovisas bl.a. utvidgade förvaltningsområden, grundskyddet i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk, statliga myndigheters minoritetsarbete, aktiva revitaliseringsinsatser samt kultur och språkvård. Utöver redovisningen under var och en av de tre delområdena redovisas även åtgärder avseende regeringens samordnade och långsiktiga strategi för romsk inkludering.

Inriktning

I propositionen redovisar regeringen sin inriktning på minoritetspolitiken. Redovisningen följer dels de tre ovannämnda delområdena, dels sådana andra områden som den minoritetspolitiska reformen, inklusive regeringens samordnade och långsiktiga strategi för romsk inkludering.

Utskottets ställningstagande

Det som redovisas i propositionen om området Nationella minoriteter ger i detta sammanhang inte anledning till något uttalande från utskottets sida.

Åtgärder för nationella minoriteter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar 96 917 000 kronor till anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* för 2014 och avslår dels ett motionsyrkande i denna del om högre anslag, dels ett motionsyrkande om ytterligare åtgärder för nationella minoriteter.

Jämför särskilt yttrande 2 (MP).

Anslaget används för utgifter till åtgärder för de nationella minoriteterna enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk och enligt språklagen (2009:600) samt enligt Sveriges minoritetsåtaganden. Anslaget täcker vidare Länsstyrelsens i Stockholms läns och Sametingets utgifter för det nationella samordningsansvaret för minoritetspolitiken samt utgifter för uppföljning enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Därutöver används anslaget för utgifter för statsbidrag enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk till kommuner och landsting inom förvaltningsområdena för finska, meänkieli och samiska samt för utgifter för statsbidrag för verksamhet som främjar regeringens minoritetspolitik.

Propositionen

Verksamheten m.m.

Den verksamhet som rör de nationella minoriteterna bedrivs även inom t.ex. områdena utbildningspolitik, språkpolitik och samepolitik.

Anslagssparandet uppgick under 2012 till 1 902 000 kronor, under 2011 till 2 588 000 kronor och under 2010 till 10 225 000 kronor.

Anslaget

Regeringen föreslår att 96 917 000 kronor anvisas under anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* för 2014, vilket är oförändrat jämfört med riksdagens budgetbeslut i december 2012.

Motionen

Peter Eriksson m.fl. (MP) föreslår i kommittémotion 2013/14:K362 att anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* för 2014 ska öka med 40 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag (yrkande 5 i denna

del). Motionärerna konstaterar bl.a. att det inom förvaltningsområdena finns en ökad efterfrågan på förskola och äldreomsorg men att efterfrågan på ärendehandläggningen och annan kommunikation med kommunen är låg. Därtill kommer enligt motionärerna att det finns ett stort behov av barn- och ungdomslitteratur på de nationella minoritetsspråken. För att det minoritetspolitiska målet ska uppnås över hela landet och för alla fem nationella minoriteterna krävs enligt motionärerna ökade resurser hos uppföljningsmyndigheterna. Enligt motionärerna bör arbetet fokuseras på tre separata delar: att stödja och följa upp de kommuner som inte ingår i förvaltningsområdena, att stödja barns och ungas tillgång till sitt eget språk genom bl.a. Institutet för språk och folkminnen och att motverka diskrimineringen av de nationella minoriteterna. Vidare yrkar motionärerna på att det som anförs i motionen om behov av åtgärder för ett lyft för de nationella minoriteterna bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna (yrkande 4).

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar 96 917 000 kronor för anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* för 2014. Därmed avstyrks motion 2013/14:K362 yrkandena 4 och 5 i denna del.

Åtgärder för den nationella minoriteten romer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar 16 500 000 kronor till anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* för 2014 och avslår ett motionsyrkande i denna del om att anslaget ska avskaffas.

Jämför särskilt yttrande 3 (SD).

Anslaget används för utgifter för utvecklingsarbete och samordning för att främja den nationella minoriteten romers rättigheter och livsvillkor. Vidare täcker anslaget utgifter för utbildnings- och arbetsmarknadsåtgärder för den nationella minoriteten romer.

Propositionen

Verksamheten m.m.

Av propositionen framgår att det centrala i arbetet för romsk inkludering är att överbrygga den förtroendeklyfta mellan romer och det offentliga som tidigare övergrepp mot romer och okunskap om romers livsvillkor har gett upphov till, och som hindrar romer från att delta fullt ut i samhället. Regeringen har gett vissa myndigheter och kommuner olika uppdrag för

att främja romsk inkludering. Statens skolverk och Arbetsförmedlingen använder sig av s.k. brobyggare med romsk språk- och kulturkompetens som fungerar som en länk mellan enskilda och offentlig verksamhet.

Statens skolverk har fått i uppdrag att ta fram och sprida ett läromedels-supplement om romsk kultur, språk, religion och historia (A2013/3164/DISK). Materialet ska med utgångspunkt i riktlinjerna till läroplanen för grundskolan utgöra ett stöd i undervisningen om de nationella minoriteterna. Skolverket ska redovisa uppdraget senast den 1 april 2014.

Inom ramen för strategin genomförs även en särskild pilotverksamhet, en satsning på romsk inkludering i fem kommuner, vars metoder och arbets-sätt sedan ska kunna spridas till andra kommuner. De insatser som hittills genomförts har bl.a. fokuserat på att etablera strukturer för romsk delaktighet och inflytande.

Sammanlagt har regeringen beviljat drygt 7 miljoner kronor till de fem pilotkommunerna, Arbetsförmedlingen och Statens skolverk.

Arbetet med att utarbeta en vitbok om övergrepp, kränkningar och andra särbehandlande åtgärder mot romer under 1900-talet har fortsatt.

Vidare presenterade kommissionen i juni 2013 ett förslag till rådet med en rekommendation om hur medlemsstaterna kan genomföra sina nationella strategier för romsk integrering. Behandling av förslaget inleddes i juli 2013.

Anslagssparandet uppgick under 2012 till 157 000 kronor, under 2011 till 0 kronor och under 2010 till 0 kronor.

Överväganden

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 5 miljoner kronor per år 2014 och 2015 för att finansiera ett förstärkt stöd till vidareutveckling av brobyggare med romsk språk- och kulturkompetens.

Anslaget

Regeringen föreslår att 16 500 000 kronor anvisas under anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* för 2014, vilket är en ökning med 5 000 000 kronor jämfört med riksdagens budgetbeslut i december 2012.

Motionen

Jonas Åkerlund m.fl. (SD) föreslår i kommittémotion 2013/14:K354 att anslaget avskaffas (yrkandet i denna del).

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar 16 500 000 kronor för anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* för 2014. Därmed avstyrks motion 2013/14:K354 yrkandet i denna del.

Presstödsnämnden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar 6 750 000 kronor till anslaget 8:1 *Presstödsnämnden* för 2014.

Anslaget används för Presstödsnämndens förvaltningsutgifter.

Propositionen

Verksamheten m.m.

Presstödsnämndens huvudsakliga uppgift är att fördela det statliga stödet till dagspressen. Vidare publicerar nämnden årligen skriften Dagspressens ekonomi, som beskriver utvecklingen på dagspressmarknaden.

Presstödsnämnden har sedan den 1 januari 2011 nya uppgifter, bl.a. till följd av ändrade regler för prövningarna av presstöd. De nya uppgifterna innebär att nämndens prövning har blivit mer omfattande och att nya frågeställningar, bl.a. ökade krav på redovisning av kostnader för tidningsutgivning, ska hanteras.

Av propositionen framgår att regeringen bedömer att Presstödsnämndens arbete med prövning av ansökningar om presstöd och tillämpning av presstödsförordningen (1990:524) bidrar till att värna mångfalden på dagstidningsmarknaden (prop. 2013/14:1 utg.omr. 17 s. 148).

Anslagssparandet uppgick under 2012 till 110 000 kronor, under 2011 till 475 000 kronor och under 2010 till 476 000 kronor.

Anslaget

Regeringen föreslår att 6 750 000 kronor anvisas under anslaget 8:1 *Presstödsnämnden* för 2014, vilket motsvarar en ökning med 170 000 kronor (inklusive bl.a. pris- och löneomräkning) jämfört med riksdagens budgetbeslut i december 2012.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar 6 750 000 kronor för anslaget 8:1 *Presstödsnämnden* för 2014.

Presstöd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar 567 119 000 kronor till anslaget 8:2 *Presstöd* för 2014 och avslår två motioner om förändring av presstödet.

Anslaget används för statsbidrag till presstöd.

Propositionen

Verksamheten m.m.

Syftet med presstödet är att värna mångfalden på dagstidningsmarknaden. Presstöd lämnas i form av driftsstöd och distributionsstöd. Utgifterna för stödet styrs bl.a. av antalet stödberättigade tidningar och storleken på dessa tidningars upplagor.

Presstödet uppgick under 2012 till totalt 535,3 miljoner kronor (en minskning med ca 30 miljoner kronor jämfört med föregående år). Driftsstödet uppgick till 474 miljoner kronor (en minskning med ca 26 miljoner kronor) och betalades ut till 88 tidningar. Under 2012 betalades 61,3 miljoner kronor (en minskning med 4 miljoner kronor) ut i distributionsstöd, och stödet betalades ut till 135 tidningar.

Av propositionen framgår att det 2012 enligt Tidningsstatistik AB fanns 178 unika dagstidningstitlar (prop. 2013/14:1 utg.omr. 17 s. 147). Antalet tidningstitlar uppgick 2011 till 181 och 2010 till 180. Under 2012 hade knappt hälften (88 stycken) av landets dagstidningar driftsstöd medan knappt tre fjärdedelar (135 stycken) hade distributionsstöd. Vidare framgår av propositionen att det som en följd av den vikande konjunkturen under 2011 kom varsel om betydande personalneddragningar vid ett flertal av landets tidningsföretag. Det har också lett till organisationsförändringar och minskad utgivningsfrekvens. Under 2012 hade också pressens annonsförsäljning vänt nedåt. Annonörer överger i ökad utsträckning tryckta medier för internetbaserade kanaler. Slutligen konstateras att även dagstidningarnas sammanlagda upplaga minskade under 2012.

I propositionen konstaterar regeringen att flera redaktionella samarbeten ingicks under 2012 mellan högfrekventa driftsstödstitningar med samma ägare som den andra tidningen på utgivningsorten. I dessa fall är enligt regeringen kravet på redaktionell självständighet väsentligt för att säkerställa den redaktionella mångfalden. Vidare framhålls i propositionen att distributionsstödet som en följd av generellt sjunkande upplagor har sjunkit under flera år. Det sagda innebär enligt regeringen att distributionsstödet relativa betydelse har minskat.

De nya bestämmelserna om redovisningskrav och kontrollen av användningen av stödet bidrar enligt regeringen till en bättre kontroll och uppföljning av stödet. Därigenom kan stödet nyttjas mer effektivt än tidigare, och

möjligheterna att uppnå målen förbättras. Samtidigt konstaterar regeringen att det nuvarande presstödssystemet utformades i en tid då förutsättningarna för dagspressen var helt andra än i dag.

Av propositionen framgår vidare att Presstödskommittén har haft i uppdrag att göra en översyn av det statliga stödet till dagspressen utifrån en bred genomlysning av dagens konkurrensförutsättningar på mediemarknaden och behoven av stöd till dagspressen och utifrån denna översyn lämna förslag till hur ett framtida stödssystem kan utformas. Uppdraget redovisades slutligt i september 2013. Av propositionen framgår att det mot bakgrund av Presstödskommitténs arbete i dagsläget inte görs några förändringar inför 2014 förutom sådana som avser stöd till dagstidningar på samiska och meänkieli.

Anslagssparandet uppgick under 2012 till 31 110 000 kronor, under 2011 till -425 000 kronor och under 2010 till -2 419 000 kronor.

Anslaget

Regeringen föreslår att 567 119 000 kronor anvisas under anslaget 8:2 *Presstöd* för 2014. Anslagsbeloppet är oförändrat i förhållande till innevarande år.

Motionerna

Johan Linander och Per-Ingvar Johnsson (båda C) begär i motion 2013/14:K256 att riksdagen tillkännager för regeringen att det befintliga presstödsystemet bör revideras på så sätt att dagstidningar i digital form likställs med dagstidningar i pappersform. Motionärerna framhåller att dagens presstödssystem inte är anpassat till de snabba förändringarna på tidningsmarknaden. För att en dagstidning ska beviljas presstöd måste en rad kriterier vara uppfyllda. Dessa kriterier innebär enligt motionärerna att det är svårt för tidningsföretagen att rationalisera sina kostnader. Ett nytt presstödssystem kan vara på plats först 2017 och löser alltså enligt motionärerna inte de akuta problem som många tidningsföretag har i dag. Motionärerna pekar på att Presstödskommittén i sitt betänkande bl.a. föreslår att läsartäkter från papperstidningsprenumeranter och digitala prenumeranter ska behandlas lika i ett intäktsbaserat stödssystem. Enligt motionärerna slipper de stödberoende dagstidningarna med en sådan modell höga distributionskostnader. Motionärerna hänvisar också till att företrädare från tidningsbranschen har föreslagit att antalet utgivningsdagar för papperstidningen ska begränsas. Ett sådant förslag innebär enligt motionärerna att en dagstidning kan ges ut i pappersform några dagar i veckan och endast i digital form andra dagar i veckan.

Berit Högman m.fl. (S) efterlyser i motion 2013/14:K341 en snabb förändring av presstödet. Enligt motionärerna går utvecklingen på tidningsmarknaden fort, och förändringar av presstödet bör vidtas innan 2017 för att inte endast förstaidningarna ska finnas kvar när det nya presstödssystemet

met är på plats. Motionärerna anför vidare att regeringen än en gång bör överväga om presstöd ska utgå till dagstidningar som driver frågor som helt står i strid med grundläggande värderingar om alla människors lika värde och rätt.

Utredning

Den 11 september 2013 överlämnade den parlamentariska Presstödskommittén sitt slutbetänkande Översyn av det statliga stödet till dagspressen (SOU 2013:66) till kulturministern. I betänkandet lämnar kommittén förslag till förändringar av det nuvarande presstödet som ska börja gälla 2017. Kommittén gör även bedömningar om nödvändiga åtgärder inom ramen för skattesystemet. Betänkandet remitterades den 7 november 2013, och remisstiden går ut den 7 februari 2014.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar 567 119 000 kronor till anslaget 8:2 *Presstöd* för 2014. Utskottet noterar det pågående arbetet med Pressstödskommitténs betänkande, vars resultat enligt utskottet inte bör föregripas. Mot denna bakgrund avstyrks motionerna 2012/13:K256 och 2012/13:K341. Det finns dock enligt utskottets mening all anledning för regeringen att närmare överväga om inte några av kommitténs förslag kan genomföras tidigare än 2017.

Myndigheten för radio och tv

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar 25 689 000 kronor till anslaget 8:3 *Myndigheten för radio och tv* för 2014.

Anslaget används för Myndigheten för radio och tv:s förvaltningsutgifter.

Propositionen

Verksamheten m.m.

Myndigheten för radio och tv ansvarar för bl.a. tillstånd, avgifter och registrering samt tillsyn som rör och tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv och ljudradiosändningar.

Anslagssparandet uppgick under 2012 till 171 000 kronor, under 2011 till 937 000 kronor och under 2010 till 0 kronor.

Överväganden

Delar av myndighetens verksamhet finansieras genom att medel anvisas från rundradiokontot till statens budgets inkomstsida. För 2014 föreslås att 8 700 000 kronor delfinansierar myndighetens verksamhet. Av dessa medel avser 1 000 000 kronor en förstärkning med anledning av ett förtydligat uppdrag till myndigheten (se prop. 2012/13:1 utg.omr. 17 avsnitt 14.6).

Myndigheten för radio och tv ansvarar för inkassering och eventuell indrivning av särskild avgift enligt radio- och tv-lagen (2010:696). Under 2012 inkasserades sammanlagt 855 000 kronor i särskilda avgifter.

Vidare ansvarar myndigheten för att utfärda utgivningsbevis för webbssidor m.m. En ansökningsavgift om 2 000 kronor per ansökan eller ändringsansökan tas ut enligt förordningen (2002:916) om avgifter i vissa yttrandefrihetsärenden. Verksamheten kring utfärdande av utgivningsbevis är avgiftsfinansierad, och avgifterna ska täcka myndighetens direkta kostnader. Myndigheten för radio och tv arbetar aktivt med att informera om möjligheten att söka utgivningsbevis.

Anslaget

Regeringen föreslår att 25 689 000 kronor anvisas under anslaget 8:3 *Myndigheten för radio och tv* för 2014, vilket motsvarar en ökning med 628 000 kronor (inklusive bl.a. pris- och löneomräkning) jämfört med riksdagens budgetbeslut i december 2012.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar 25 689 000 kronor till anslaget 8:3 *Myndigheten för radio och tv* för 2014.

Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar 20 406 000 kronor till anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* för 2014.

Anslaget används för Svenska institutet för europapolitiska studiers förvaltningsutgifter. Det täcker även utgifter för kommunikationsinsatser på EU-området. Anslaget används vidare för utgifter för att medfinansiera medel från EU och för utgifter för statsbidrag till verksamheter som belyser EU:s framtidsfrågor och den administration som föranleds av detta.

Propositionen

Verksamheten m.m.

Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps) är en myndighet vars målsättning är att ta fram forskningsrapporter, analyser och annat underlag som rör utvecklingen inom EU och göra detta tillgängligt för beslutsfattare på olika nivåer samt aktivt delta i och skapa internationellt forskningsutbyte. Regeringen beslutade 2012 att Sieps verksamhet från och med den 1 januari 2013 även ska omfatta tillhandahållandet av utbildningar i ämnen som rör EU som en del av kompetensförsörjningen i statsförvaltningen.

Regeringen bedömer att Sieps framgångsrikt har genomfört de uppdrag som regleras i instruktionen för myndigheten och att de målsättningar som gäller har uppfyllts.

Under 2012 uppgick anslagssparandet till 152 000 kronor, under 2011 till -46 000 kronor och under 2010 till 426 000 kronor.

Överväganden

I enlighet med 2013 års ekonomiska vårproposition (prop. 2012/13:100) förs 1 000 000 kronor som avser tillhandahållande av utbildningar i ämnen som rör EU, som en del av kompetensförsörjningen i statsförvaltningen, från det under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning uppförda anslaget 1:1 *Statskontoret* till anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information*.

Anslaget

Regeringen föreslår att 20 406 000 kronor anvisas under anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* för 2014, vilket motsvarar en ökning med 1 302 000 kronor (inklusive bl.a. pris- och löneomräkning) jämfört med riksdagens budgetbeslut i december 2012.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar 20 406 000 kronor till anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* för 2014.

Ändringar i budgetlagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i budgetlagen.

Propositionen

Inledning

I budgetpropositionen lämnar regeringen även förslag till lag om ändring i budgetlagen (2011:203) (prop. 2013/14:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. punkt 15).

Bakgrund

Europeiska unionens råd antog den 8 november 2011 ett direktiv om krav på medlemsstaternas budgetramverk.⁴ Direktivet innehåller minimiregler för hur budgetramverken i EU:s medlemsstater ska vara utformade för att bl.a. säkerställa att medlemsstaterna uppfyller sina åtaganden att undvika alltför stora underskott enligt fördraget om Europeiska unionens funktions-sätt. Direktivet ställer krav på att medlemsstaterna ska inrätta treåriga budgetpolitiska mål och numeriska finanspolitiska regler som ska återspeglas i de årliga budgetbesluten och som medför konsekvenser om de inte iakttas. Ländernas budgetramverk ska även omfatta en redovisning av de offentligfinansiella konsekvenserna av planerade finanspolitiska åtgärder samt realistiska makroekonomiska prognoser och budgetprognoser. Prognoserna ska genomgå regelbundna och fullständiga utvärderingar. Direktivet ska vara genomfört senast den 31 december 2013.

I december 2012 tillsattes en parlamentarisk kommitté med uppdrag att göra en översyn av den svenska budgetprocessen (dir. 2012:124). Utredningen antog namnet Budgetprocesskommittén. I utredningens uppdrag ingick bl.a. att behandla frågan om införlivandet av delar av direktivet om medlemsstaternas budgetramverk i Sveriges budgetramverk. Utredningen överlämnade i april 2013 delbetänkandet Budgetramverket – uppfyller det EU:s direktiv? (SOU 2013:32) till finansministern. Delbetänkandet har remitterats.

Överväganden och förslag

Regeringen gör i budgetpropositionen bedömningen att det svenska budgetramverket i stora delar uppfyller EU-direktivets krav på medlemsstaternas budgetramar (prop. 2013/14:1 volym 1b s. 656 f.). Dock föreslås några ändringar i budgetlagen. Förslagen innebär att regeringen åläggs att regelbundet redovisa en utvärdering av de ekonomiska prognoser som lämnas i budgetpropositionen och den ekonomiska vårpropositionen. Regeringen ska vidare i budgetpropositionen och den ekonomiska vårpropositionen redovisa prognoser över den makroekonomiska utvecklingen och den offentliga sektorns inkomster, utgifter och skulder samt i den ekonomiska vårpropositionen redovisa en bedömning av de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet. Ändringarna föreslås träda i kraft den 31 december 2013.

⁴ Europeiska unionens råds direktiv 2011/85/EU av den 8 november 2011 om krav på medlemsstaternas budgetramverk.

Finansutskottets yttrande

Finansutskottet har i ett yttrande, som finns i bilaga 5, lämnat synpunkter på regeringens förslag till ändringar i budgetlagen. Utskottet välkomnar regeringens förslag. Det kommer enligt utskottet att innebära ökad tydlighet när det gäller det formella ansvaret för arbetet med de ekonomiska prognoserna. Utskottet föreslår att konstitutionsutskottet tillstyrker regeringens förslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår i likhet med finansutskottet att riksdagen antar förslaget till lag om ändring i budgetlagen i bilaga 2.

Riksdagsförvaltningens årsredovisning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

Redogörelsen

I redogörelse 2012/13:RS2 lämnas en redovisning för Riksdagsförvaltningens verksamhet under verksamhetsåret 2012. Där lämnas uppgifter om riksdagens personal och Riksdagsförvaltningens organisation. Med utgångspunkt i riksdagsordningen samt i instruktionen har riksdagsstyrelsen formulerat Riksdagsförvaltningens fem huvuduppdrag: Riksdagsförvaltningen ska skapa bästa möjliga förutsättningar för riksdagens och ledamöternas arbete genom att

- svara för väl fungerande stöd till arbetet i kammare och utskott m.m.
- svara för väl fungerande stöd och service till ledamöter och partikanslier
- främja kunskapen om riksdagen och dess arbete
- vårda och bevara riksdagens byggnader och samlingar
- vara en väl fungerande och framsynt myndighet och arbetsgivare.

Riksdagsförvaltningen redovisar resultatet fördelat på endast en verksamhetsgren: Stödet till den parlamentariska processen. Verksamheten redovisas fördelad på uppdragsområden. Där anges hur arbetet inom dessa områden har bidragit till att Riksdagsförvaltningens övergripande mål uppfyllts. Enligt redogörelsen är bedömningen att Riksdagsförvaltningen under 2012 i allt väsentligt har fullgjort sina uppdrag så som de är formulerade i riksdagsordningen, i förvaltningens instruktion och övriga styrdokument samt i de särskilda beslut som riksdagsstyrelsen fattat.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

Föräldraledighet för statsråd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om en översyn i frågan om föräldraledighet för statsråd.

Motionen

En översyn av reglerna så att även statsråd kan vara föräldralediga efterlyses av Gunvor G Ericson m.fl. (MP) i motion 2013/14:K248. Motionärerna anför bl.a. att det i dag finns unga statsråd, och eftersom ministrar är normsättande i samhället är det viktigt att visa att det går att förena uppdraget som statsråd med föräldraledighet.

Tidigare behandling

Senast utskottet behandlade en motion om föräldralediga statsråd var vid förra årets budgetbehandling (bet. 2012/13:KU1 s. 74 f.). Utskottet konstaterade på nytt att ett statsråd inte är någon arbetstagare utan har ett uppdrag av en mycket speciell natur och att ett statsråd i princip alltid förutsätts vara i tjänst, även om regeringsformen utgår från att statsministern och andra statsråd kan ha förfall att fullgöra sina uppgifter, t.ex. på grund av sjukdom eller ledighet. Mot bakgrund av statsrådsuppdragets särskilda natur ansåg utskottet alltjämt att frågan om statsrådets möjligheter att vara föräldralediga inte lämpar sig för en lagreglering. I stället ansåg utskottet att regeringen praktiskt skulle lösa den situation som uppkommer vid ett statsråds behov av längre ledighet från fall till fall. Motionen avstyrktes. Utskottet resonerade på ett liknande sätt i samband med behandlingen av en motion hösten 1997 (bet. 1997/98:KU1).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar alltjämt att ett statsråd inte är någon arbetstagare utan har ett uppdrag av en mycket speciell natur, och att ett statsråd i princip alltid förutsätts vara i tjänst, även om regeringsformen utgår från att statsministern och andra statsråd kan ha förfall att fullgöra sina uppgifter, t.ex. på grund av sjukdom eller ledighet. Mot bakgrund av statsrådsuppdragets särskilda natur anser utskottet fortfarande att frågan om statsrådets möjligheter att vara föräldralediga inte lämpar sig för en lagreglering. Utskottet

anser att regeringen praktiskt ska lösa den situation som uppkommer vid ett statsråds behov av längre ledighet från fall till fall. Därmed avstyrks motion 2013/14:K248.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Insyn i kungliga hov- och slottsstaten, punkt 3 (V) av Marianne Berg (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:K205 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2.

Ställningstagande

I dagens svenska monarki kan statschefen inte granskas på något formellt sätt. Den granskning som sker är endast den genom media. Detta är en allvarlig brist som behöver åtgärdas, oavsett om Sverige ska övergå till republik eller inte. Jag anser att statschefen har specificerade uppgifter som självklart borde kunna granskas på samma sätt som all annan verksamhet som finansieras med offentliga medel. Verksamhetens effektivitet och hur den ekonomiska ersättningen används bör vara föremål för offentlig granskning. Ibland framförs synpunkter på att monarken måste få ha sin privata ekonomi i fred och att det därför inte går att granska kungahuset på samma sätt som annan verksamhet. En lösning skulle enligt min mening kunna vara att monarken får ett arvode för sitt uppdrag och att detta arvode används för finansiering av privata utgifter. Omkostnader för representation, statsbesök och andra uppgifter som ingår i uppdraget finansieras genom anslag till hovstaten. Dessa omkostnader blir då tydligt avskilda från monarkens privata ekonomi och borde utan svårigheter kunna granskas. Riksdagens tillkännagivande i december 2011 om ökad insyn i hovstatens verksamhet var enligt min mening ett beslut i rätt riktning, men jag efterlyser samtidigt ytterligare åtgärder för att öka insynen i hov- och slottsstatens ekonomi och verksamhet.

2. Utrikesförvaltningens organisation m.m., punkt 5 (MP)

av Peter Eriksson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:U316 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 47 och avslår motionerna

2013/14:K270 av Anders Hansson (M),

2013/14:K300 av Åsa Lindestam (S),

2013/14:U208 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 2,

2013/14:U209 av Torbjörn Björlund m.fl. (V) yrkande 10 och

2013/14:U264 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 13.

Ställningstagande

Sverige har i dag ingen tydlig fredspolitik, vilket får konsekvenser för all utrikespolitik. Det finns en beredskap att bemöta väpnade konflikter, men inga system för att säkra fred. Det finns varken någon fredsenhet inom Regeringskansliet eller någon konsensus om vad fred är. Därtill kommer att Sverige inte deltar lika aktivt i medlingsuppdrag som tidigare och att Sveriges fredsbevarande insatser har blivit stridande. Miljöpartiet vill betona fredsarbetet där militära insatser görs överflödiga till förmån för civila och långsiktiga engagemang för att förebygga väpnade konflikter och bygga hållbar fred. Det bör därför införas en fredsenhet inom Utrikesdepartementet eller Försvarsdepartementet. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

3. Utrikesförvaltningens organisation m.m., punkt 5 (V)

av Marianne Berg (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2013/14:U208 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 2,

2013/14:U209 av Torbjörn Björlund m.fl. (V) yrkande 10 och

2013/14:U264 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 13 och

avslår motionerna

2013/14:K270 av Anders Hansson (M),

2013/14:K300 av Åsa Lindestam (S) och

2013/14:U316 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 47.

Ställningstagande

Den svenska diplomatiska närvaron i Latinamerika har under en rad år minskat. Om Sverige ska kunna bredda och utveckla samarbetet med länder i regionen måste vi också ha en diplomatisk närvaro. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med förslag om hur den svenska diplomatiska närvaron i Latinamerika kan utökas.

Sverige har sedan flera år representation på Natos högkvarter, inklusive en ambassadör. Det är inte rimligt med sådan svensk närvaro när vi inte är medlemmar i militäralliansen, och representationen bör därför omgående avvecklas.

Den svenska representationen utomlands är en viktig resurs för vår utrikes-, bistånds- och näringspolitik. Det krävs kunskap för att kunna analysera maktordningen mellan män och kvinnor och de olika uttryck den tar sig i olika delar av världen. Att arbeta fram verktyg för att bryta denna maktordning kräver än mer kunskap. Det är också viktigt att det finns en tydlig analys utifrån ett könsperspektiv i de rapporter och underlag för bl.a. samarbetsstrategier som utarbetas på utrikesmyndigheterna. För att detta ska vara möjligt behöver kompetensen höjas, och alla ambassader behöver ha en handläggare som ansvarar för jämställdhetsarbetet.

4. Återinförande av avgifter vid djurskyddskontroller, punkt 8 (S, V)

av Björn von Sydow (S), Helene Petersson i Stockaryd (S), Billy Gustafsson (S), Phia Andersson (S), Hans Hoff (S), Hans Ekström (S) och Marianne Berg (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2013/14:MJ374 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 3 och

2013/14:MJ485 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 6 och bifaller delvis motion

2013/14:MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 4.

Ställningstagande

Den 1 januari 2009 trädde den borgerliga regeringens omorganisering av djurskyddskontrollerna i kraft. Omorganiseringen har med rätta fått utstå kritik. Bland annat togs möjligheten att ta ut avgifter för kontrollerna bort, och det avsattes inte tillräckligt med resurser för reformen. Trots vissa förbättringar i form av tillfälliga extramedel för djurskyddskontroller görs i

dag fortfarande långt färre kontroller än tidigare. Därtill kommer att flera länsstyrelser över huvud taget inte genomför några planerade djurskyddskontroller och att några länsstyrelser till och med saknar resurser för att genomföra akuta djurskyddskontroller. Socialdemokraterna och Vänsterpartiet vill förstärka djurskyddet. Vi välkomnar att ansvaret numera ligger på länsstyrelserna. Det ger kontrollanterna större möjlighet till ett mer professionellt och effektivt arbete. Men kontrollverksamheten behöver ökade resurser.

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet vill därför återinföra kontrollanternas möjlighet att ta ut kontrollavgifter. På det sättet kan kontrollanterna få ett välbehövligt tillskott av resurser för att bedriva en bättre verksamhet. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Särskilda yttranden

1. Anslag m.m. för 2014 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse, punkt 1 (S)

Björn von Sydow (S), Helene Petersson i Stockaryd (S), Billy Gustafsson (S), Phia Andersson (S), Hans Hoff (S) och Hans Ekström (S) anför:

Sverige är ett bra land. Men någonting håller på att gå sönder.

Arbetslösheten har bitit sig fast. Skolresultaten faller. De anställda i vården behöver ta hand om allt fler gamla och sjuka. Människor far illa av vinstjakten i välfärden.

Moderaterna lovade lägre arbetslöshet och minskat utanförskap. Ambitionen var inte fel. Men verkligheten visar att deras svar på varje samhällsproblem – att sänka skatten och privatisera – inte fungerar. Nu ser de inte längre vad som händer i vårt land.

Vi socialdemokrater vill i stället se ett land där vi samlas för att utveckla vår samhällsmodell. Där vi ställer krav på varandra och hjälps åt. Där konkurrenskraft och anständighet går hand i hand. Sverige ska vara unikt.

Vi ska bo i ett land där kvinnor och män går till jobbet, tar ansvar, känner sig trygga och just därför är fria. Där unga som i dag saknar arbete får en jobbigare morgon, men ett rikare liv.

Därför finns ett mål som är viktigare än alla andra: Sverige ska ha lägst arbetslöshet i EU 2020. Det kräver mer samarbete och investeringar i framtiden så att svenska företag kan växa och anställa. Så kan vi bäst ta oss an de stora framtidsutmaningarna, som att minska klimatförändringen och säkra tillväxten i den globala konkurrensen.

Med fler jobb får vi också råd med en välfärd att vara stolta över.

Sverige behöver en ny riktning. Våra prioriteringar är tydliga: Jobben är viktigast. Sedan skolan och välfärden. Mindre klasser och fungerande vård går före fler skattesänkningar.

Socialdemokraterna har presenterat sitt budgetalternativ för utgiftsområde 1 i motion 2013/14:K382. Vi föreslår en höjning av anslaget 4:1 *Regeringskansliet* med 56 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag. Den föreslagna ökningen ska läggas på stärkt utlandsrepresentation (50 miljoner kronor), kandidatur till FN:s säkerhetsråd (2 miljoner kronor) och en haverikommission för Nuonaffären (4 miljoner kronor). När det gäller stärkt utlandsrepresentation menar vi att Sverige genom en aktiv utlandsrepresentation kan arbeta strategiskt för att främja svenska företag på viktiga marknader och att det är olyckligt att regeringen har valt att lägga ned strategiskt lokaliserade utlandsrepresentationer. Vi prioriterar öppnandet av utlandsrepresentationer i New York, Kanton, Saõ Paulo och Gabo-

rone. Det är vidare viktigt att Sverige driver en aktiv FN-politik. Ett sätt att göra detta menar vi är att aktivt driva en kampanj för en plats i säkerhetsrådet.

Då riksdagen i första steget av budgetprocessen har antagit ett rambeslut om en annan inriktning på den ekonomiska politiken än den som Socialdemokraterna har presenterat deltar vi inte i beslutet om fördelningen av anslag inom utgiftsområde 1, och vi presenterar inget formellt motförslag till utskottsbehandling.

2. Anslag m.m. för 2014 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse, punkt 1 (MP)

Peter Eriksson (MP) anför:

Miljöpartiet de gröna vill skapa ett hållbart samhälle där vi möter klimatutmaningen, ger alla barn en ärlig chans i skolan och skapar förutsättningar för nya jobb. Vi menar att Sverige i stället för ytterligare ett jobbskatteavdrag behöver en offensiv politik med investeringar i skola, klimat och jobb. Investeringar i klimatet och våra barns skolgång ger nya jobb och möjligheter samtidigt som det bygger vårt land starkt inför framtiden.

I Miljöpartiets budgetmotion föreslog partiet utgiftsramar för utgiftsområde 1. Riksdagen fastställde dock den 20 november 2013 andra ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena i den statliga budgeten och gjorde en annan beräkning av statens inkomster för 2014 än vad som skulle ha blivit fallet med Miljöpartiets förslag. Miljöpartiets budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket. Jag vidhåller denna uppfattning och anser att anslagen inom utgiftsområde 1 borde ha ökats med ca 232,8 miljoner kronor på det sätt som framgår av Miljöpartiets motion 2013/14:K362 yrkande 5. Riksdagens ombudsmän (JO) har under flera år haft en ansträngd ärendesituation och är därför i behov av ytterligare resurser. Därför föreslår vi en ökning av anslagen 2.4 *Riksdagens ombudsmän (JO)* med 5 000 000 kronor. Även sametinget har ett omfattande ansvarsområde och är i behov av ytterligare resurser. Vi föreslår därför att anslaget 3:1 *Sametinget* ökas med 10 000 000 kronor. Vidare föreslår vi en ökning av anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* med sammanlagt 211 600 000 kronor. Vi anser att den statliga verksamheten på regional nivå genom länsstyrelserna har allt sämre förutsättningar för arbetet inom naturvård och miljöskydd, särskilt miljömålsarbetet men även djurskyddet. Dessutom föreslår vi att det ska inrättas en ny integritetsskyddsmyndighet under utgiftsområde 4 Rättsväsendet. Detta skulle innebära att vissa verksamheter som nu utförs av bl.a. Datainspektionen förs över till denna nya integritetsskyddsmyndighet och att de medel som motsvarar det integritetsskyddsarbete som utförs av denna myndighet flyttas över till utgiftsområde 4. Detta skulle innebära en minskning av anslaget 6:3 *Datainspektionen* med 43 790 000 kronor (dvs. hela anslaget). Genom denna åtgärd minskas även antalet myndigheter i landet, och den statliga verksamheten effektiviseras. Dessutom föreslår vi att anslaget 7:2 *Åtgärder för nationella minori-*

teter ska öka med 40 000 000 kronor. Slutligen föreslår vi att ett nytt anslag, *Ny tillsynsorganisation*, sätts upp inom utgiftsområdet och att anslaget och myndigheten tilldelas 10 000 000 kronor för 2014. Den offentliga organisationen för tillsyn över den offentligdrivna verksamheten är splittad, när det gäller såväl hur och av vem den utförs som hur den finansieras. Vi menar att det behöver tas ett helhetsgrepp på hur den statliga tillsynen är organiserad och att det bör finnas en utökad och mer enhetlig tillsynsorganisation.

Då riksdagen i första steget av budgetprocessen har antagit ett annat rambeslut om en annan inriktning av den ekonomiska politiken än den som Miljöpartiet presenterat deltar jag inte i beslutet om fördelningen av anslag inom utgiftsområde 1, och jag presenterar inget formellt motförslag till utskottsbehandling.

3. Anslag m.m. för 2014 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse, punkt 1 (SD)

Jonas Åkerlund (SD) anför:

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn, som betraktar värdekonservatism och upprätthållandet av en solidarisk välfärdsmodell som de viktigaste verktygen i byggandet av det goda samhället. Partiets övergripande mål är att formera en demokratisk, politisk rörelse som slår vakt om den gemensamma nationella identitet som har utgjort grunden för framväxten av välfärdsstaten och vårt lands fredliga och demokratiska utveckling.

Sverigedemokraterna eftersträvar ett försiktigt framåtskridande som baseras på varsamhet, eftertanke och långsiktigt ansvarstagande. Vi eftersträvar ett demokratiskt, jämställt och miljövänligt samhälle där alla medborgare skyddas av, och är lika inför, lagen. Genom att kombinera frihet och trygghet, individualism och gemenskap hoppas vi kunna skapa ett folkhem som i så hög grad som möjligt är präglad av trygghet, välbästand, demokrati och en stark inre solidaritet.

Sverigedemokraterna står fritt från såväl socialismens som liberalismens ekonomiska teorier och kan därför inta ett pragmatiskt och verklighetsanpassat förhållningssätt i ekonomiska frågor. Förutsatt att det kan gagna Sverige och dess medborgare är vi öppna för samtal, diskussioner och samarbeten med alla andra partier.

I vår höstbudget stakar vi ut våra viktigaste visioner för de kommande åren. Vi visar att det inte måste finnas någon motsättning mellan ekonomisk tillväxt och sysselsättning å den ena sidan och allmän välfärd, trygghet och socialt ansvarstagande å den andra.

Rent statsfinansiellt är Sveriges ekonomiska utgångsläge relativt gott. Däremot biter sig arbetslösheten alltjämt fast vid oroväckande höga nivåer. Vår avsikt är att skapa förutsättningar för Sveriges befintliga arbetskraft

att möta den efterfrågan som finns på arbetsmarknaden. Vi ser till skillnad från regeringen inte något egenvärde i att bedriva en överdriven utbudspolitik när det gäller lågutbildad eller okvalificerad arbetskraft.

Sverigedemokraterna ställer sig otvetydigt bakom de finanspolitiska hörnstenarna överskottsmål för den offentliga sektorn, utgiftstak samt krav på kommuner och landsting om god ekonomisk hushållning.

Sverigedemokraterna har presenterat sitt budgetalternativ för utgiftsområde 1 i motion 2013/14:K354. Vi föreslår en höjning av anslaget 3:1 *Sametinget* med 5 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag. Vidare föreslår vi en ökning av anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* i syfte att intensifiera länsstyrelsernas djurskyddskontroller med 45 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag. Vi föreslår även att anslaget 6:6 *Stöd till politiska partier* ska minska med 17 120 000 kronor och att anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* ska utgå helt eftersom anslaget visat sig vara verkningslöst.

Då riksdagen i första steget av budgetprocessen har antagit ett rambeslut om en annan inriktning av den ekonomiska politiken än den som Sverigedemokraterna presenterat deltar jag inte i beslutet om fördelningen av anslag inom utgiftsområde 1, och jag presenterar inget formellt motförslag till utskottsbehandling.

4. Anslag m.m. för 2014 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse, punkt 1 (V)

Marianne Berg (V) anför:

Vänsterpartiet vill se ett tryggt och värdigt samhälle byggt på omtanke och solidaritet. Vi ser nu hur välfärdssamhället krackelerar allt mer. Högerregeringen har sedan 2006 lagt 27 gånger mer på skattesänkningar än på den gemensamma välfärden i kommunsektorn, dvs. vård, skola och omsorg. Samtidigt har vårt samhälle blivit alltmer av ett risksamhälle där ingen av oss längre kan lita på att de gemensamma trygghetssystemen, som sjukförsäkring och arbetslöshetsförsäkring, finns där för oss när vi behöver dem.

Sverige står inför ett vägval. Samtidigt som skatterna har sänkts med ca 140 miljarder kronor mellan 2006 och 2014 har de sammanlagda statsbidragen till kommunerna endast ökat med 5,2 miljarder kronor i fasta priser under samma period. Effekterna syns allt tydligare i växande kunskapsskillnader, större gruppstorlekar på fritis och i förskolan och akut personalbrist i sjukvården.

Sedan regeringen tillträdde har arbetslösheten ökat med 71 000 personer. Särskilt oroande är den kraftiga ökningen av antalet långtidsarbetslösa. Trots massarbetslöshet präglas regeringens politik av bristen på samhällsnyttiga investeringar för att skapa jobb.

De ekonomiska klyftorna har ökat och tryggheten försämrats för alla. Inkomstgapet mellan kvinnor och män har ökat kraftigt, och allt fler barn växer upp i fattigdom. Unga vuxna får allt svårare att etablera sig i arbetslivet och skaffa en egen bostad.

Det är dags för en ny färdriktning. Ett samhälle som byggs med omtanke och medmänsklighet är i grunden starkare än ett land där girigheten får råda. Vänsterpartiet sätter kampen mot arbetslösheten främst i den ekonomiska politiken och föreslår kraftiga resursförstärkningar till välfärden. Vi gör stora investeringar i bostadsbyggande, infrastruktur, klimatomställning och utbildning, och vi gör tydliga förstärkningar i de gemensamma trygghetssystemen. Redan nästa år räknar vi med att våra satsningar på välfärden och i investeringar i infrastruktur, bostadsbyggande m.m. ger nästan 30 000 jobb.

Våra förslag är viktiga steg mot ett jämställt samhälle. Vi föreslår ett antal strategiskt viktiga reformer för att minska löne- och inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män och omfördela ansvaret för det obetalda hemarbetet.

Vänsterpartiet storsatsar på bättre kvalitet i vård, skola och omsorg. Vi höjer de generella statsbidragen till kommuner och landsting och budgeterar därutöver för ett stort antal riktade satsningar på sjukvården, skolan och äldreomsorgen. Våra satsningar innebär både höjd kvalitet och fler anställda i välfärdsverksamheterna, och minskar därmed behovet av oavlönat omsorgsarbete.

I motsättning till dessa reformer står regeringens ensidiga skattesänkarpolitik. I och med den minskar möjligheterna att satsa på en bättre och utbyggd välfärd och en rättvis fördelning av de ekonomiska resurserna, och den står också i motsats till en effektiv jobbpolitik. Vänsterpartiet finansierar sina satsningar fullt ut genom att avvisa ett antal av de skattesänkningar och subventioner till arbetsgivare som regeringen genomfört. Målsättningen med Vänsterpartiets skattepolitik är att trygga välfärden, få fler människor i arbete, öka jämlikheten och jämställdheten och skapa förutsättningar för en hållbar utveckling. Då behövs större skatteintäkter än i dag, och vi vet att viljan att betala skatt är god om det finns en tydlig koppling till satsningar på exempelvis sjukvård, skola och äldreomsorg. Vi tar därför steg mot ett skattesystem byggt på principen skatt efter bärkraft och likformighet.

Vänsterpartiets förslag inom utgiftsområde 1 är en del av vårt budgetalternativ som en helhet. Vi vill se följande inriktning av politiken inom utgiftsområdet. I motion 2013/14:K328 avvisar vi regeringens förslag på anslaget 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* och föreslår att anslaget minskas med ett högst rimligt sparbetning av hovstaten på ca 10 procent för 2014, dvs. med 12 000 000 kronor. Vidare föreslår vi att riksdagsledamöternas arvoden minskas avsevärt och knyts till prisbasbeloppet, vilket medför en minskning med 62 000 000 kronor av anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* I motionen föreslår vi att JO utökas med en ny avdelning med ansvar för övervakning av mänskliga rättigheter i Sverige, vilket innebär en ökning av anslaget 2:4 *Riksdagens ombudsmän (JO)* med 5 000 000 kronor.

Då riksdagen i första steget av budgetprocessen har antagit ett rambeslut om en annan inriktning på den ekonomiska politiken än den som Vänsterpartiet presenterat deltar jag inte i beslutet om fördelningen av anslag inom utgiftsområde 1, och jag presenterar inget formellt motförslag till utskottsbehandling.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2013/14:1

Proposition 2013/14:1 Budgetpropositionen för 2014 finansplanen:

15. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i budgetlagen (2011:203) (avsnitt 3.24 och 12.1.2).

Proposition 2013/14:1 Budgetpropositionen för 2014 utgiftsområde 1:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2014 för anslaget 6:6 Stöd till politiska partier besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 171 200 000 kronor under 2015 (avsnitt 9.9.6).
2. Riksdagen anvisar för budgetåret 2014 ramanslagen under utgiftsområde 1 Rikets styrelse när det gäller anslag som står till regeringens disposition, enligt uppställning.
3. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen (avsnitt 2.1 och 5.4.1).
4. Riksdagen godkänner investeringsplanen för anslaget 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag för 2014–2017 (avsnitt 5.4.2).
5. Riksdagen godkänner investeringsplanen för anslaget 2:3 Riksdagens fastighetsanslag för 2014–2017 (avsnitt 5.4.3).
6. Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2014 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar som används i verksamheten som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 kronor (avsnitt 5.4.2).
7. Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2014 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 500 000 000 kronor (avsnitt 5.4.3).
8. Riksdagen anvisar för budgetåret 2014 ramanslagen under utgiftsområde 1 Rikets styrelse när det gäller anslag för Riksdagsförvaltningen, enligt uppställning.
9. Riksdagen beslutar att Riksdagens ombudsmän (JO) för 2014 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i verksamheten (avsnitt 5.4.4).
10. Riksdagen anvisar för budgetåret 2014 ett ramanslag under utgiftsområde 1 Rikets styrelse när det gäller anslag för Riksdagens ombudsmän (JO), enligt uppställning.

Redogörelse 2012/13:RS2

Redogörelse 2012/13:RS2 Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2012.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2013

2013/14:K205 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om insyn i kungliga hov- och slottsstatens ekonomi och verksamhet.

2013/14:K248 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra en översyn av reglerna så att även statsråd kan vara föräldralediga.

2013/14:K256 av Johan Linander och Per-Ingvar Johnsson (båda C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en revidering i det befintliga presstödssystemet så att publicering via papper och digitalt likställs.

2013/14:K270 av Anders Hansson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett utökat samarbete mellan Sverige, Danmark och Norge med avseende på ambassader, representationer, delegationer och konsulat.

2013/14:K284 av Kristina Nilsson och Jan-Olof Larsson (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ansvaret för friluftslivets anslag bör flyttas från Miljödepartementet till Kulturdepartementet.

2013/14:K300 av Åsa Lindestam (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utse en ambassadör för FN:s resolution 1325 vid det svenska Utrikesdepartementet.

2013/14:K313 av Valter Mutz m.fl. (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en utredning för att förbereda ett inrättande av ett fredsdepartement.

2013/14:K328 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

Riksdagen anvisar anslagen för 2014 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2013/14:K341 av Berit Högman m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om snabbare förändringar i presstödet.

2013/14:K354 av Jonas Åkerlund m.fl. (SD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2014 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2013/14:K358 av Bengt Berg och Amineh Kakabaveh (båda V):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en medborgarrättsminister, med uppgift att betona, tillvarata och stärka individuella medborgerliga rättigheter för människor med utländsk bakgrund.

2013/14:K362 av Peter Eriksson m.fl. (MP):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en ny modell för långsiktigt stabila ekonomiska förutsättningar för kvinno- och mansjourer.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett lyft för de nationella minoriteterna.
5. Riksdagen anvisar anslagen för 2014 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse med de ändringar i förhållande till regeringens förslag som framgår av tabellen under avsnitt 4.

2013/14:K374 av Johan Löfstrand m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behoven av planeringsresurser för Ostlänken hos berörda länsstyrelser.

2013/14:K382 av Björn von Sydow m.fl. (S):

1. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen för 2014 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt uppställningen i tabell under rubriken Motivering.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om öppnande av utlandsrepresentation på strategiska tillväxtmarknader.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om svensk kandidatur till säkerhetsrådet för perioden 2017–2018.

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en haverikommission för Nuonaffären för att bringa klarhet i vad som ledde till den svenska statens sämsta affär i modern tid.

2013/14:Ju412 av Morgan Johansson m.fl. (S):

52. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att renodla ansvaret i regeringen angående frågor som rör den s.k. barnsexturismen.

2013/14:U208 av Hans Linde m.fl. (V):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med besked om hur den svenska diplomatiska närvaron i Latinamerika kan utökas.

2013/14:U209 av Torbjörn Björlund m.fl. (V):

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den svenska representationen i Natos högkvarter omgående bör avvecklas.

2013/14:U264 av Hans Linde m.fl. (V):

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att alla svenska ambassader och biståndskontor ska ha en handläggare som ansvarar för jämställdhetsarbetet.

2013/14:U302 av Leif Jakobsson m.fl. (S):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över behovet av att inrätta en interdepartemental organisation i syfte att skynda på arbetet med att undanröja gränshindren.

2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S):

105. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 16 Sveriges representation i världen.

2013/14:U316 av Åsa Romson m.fl. (MP):

47. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att instifta en fredsenhet inom UD och Försvarsdepartementet.

2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S):

48. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Svenskt Friluftslivs departementshemvist.

2013/14:MJ374 av Jens Holm m.fl. (V):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att återinföra möjligheten för djurskyddskontrollanterna att ta ut kontrollavgifter.

2013/14:MJ485 av Matilda Ernkrans m.fl. (S):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att djurtillsynen på länsstyrelsen bör förstärkas vilket bör finansieras genom en kontrollavgift.

2013/14:MJ518 av Helena Leander m.fl. (MP):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka länsstyrelsernas djurskyddskontroller.

2013/14:N424 av Jennie Nilsson m.fl. (S):

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om öppnande av utlandsrepresentation på strategiska tillväxtmarknader.

BILAGA 2

Regeringens och riksdagsstyrelsens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i budgetlagen (2011:203)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om budgetlagen (2011:203)

dels att 9 kap. 3 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 9 kap. 4 och 5 §§, samt närmast före 9 kap. 5 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

3 §

Regeringen ska i budgetpropositionen och den ekonomiska vårpropositionen redovisa prognoser över statens inkomster och utgifter, statens lånebehov och utgifterna under utgiftstaket.

Regeringen ska i budgetpropositionen och den ekonomiska vårpropositionen redovisa prognoser över *den makroekonomiska utvecklingen*, statens inkomster och utgifter, statens lånebehov, utgifterna under utgiftstaket *och den offentliga sektorns inkomster, utgifter och skulder*.

Prognoserna ska omfatta det innevarande budgetåret och de tre därpå följande åren och baseras på väl specificerade förutsättningar.

4 §

Regeringen ska i den ekonomiska vårpropositionen redovisa en bedömning av de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet.

Utvärdering

5 §

Regeringen ska regelbundet redovisa en utvärdering av de prognoser som anges i 3 §.

Denna lag träder i kraft den 31 december 2013.

¹ Jfr Europeiska unionens råds direktiv 2011/85/EU av den 8 november 2011 om krav på medlemsstaternas budgetramverk, i den ursprungliga lydelsen.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen

Härigenom föreskrivs att 10 och 17 §§ lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §¹

Stöd är avsett att bekosta handläggarkostnader åt riksdagens ledamöter. Stödet beräknas efter normen att det ska motsvara kostnaden för en politisk sekreterare per riksdagsledamot.

Vid bestämmande av stödets storlek ska beloppet 55 200 kr per politisk sekreterare och månad ligga till grund för beräkningen.

Vid bestämmande av stödets storlek ska beloppet 56 600 kr per politisk sekreterare och månad ligga till grund för beräkningen.

17 §²

Till en ledamot som har blivit invald i riksdagen genom att partiet fått minst tolv procent av rösterna i den egna valkretsen lämnas stöd,

Till en ledamot som har blivit invald i riksdagen genom att partiet fått minst tolv procent av rösterna i den egna valkretsen lämnas stöd,

---

¹ Senaste lydelse 2012:853.

² Senaste lydelse 2011:781.

med tillämpning i övrigt av bestämmelserna i denna lag, i form av

- a) basstöd till partigrupp med en niondel av vad som tillkommer ett parti som inte är regeringsparti,
- b) stöd enligt 10 §, och
- c) stöd enligt 15 a § för ett mandat.

med tillämpning i övrigt av bestämmelserna i denna lag, i form av

- a) basstöd till partigrupp med en niondel av vad som tillkommer ett parti som inte är regeringsparti,
- b) stöd enligt 10 §, och
- c) stöd enligt 15 § för ett mandat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

BILAGA 3

Utskottets anslagsförslag

Utskottets förslag stämmer överens med regeringens, riksdagsstyrelsens och justitieombudsmännens förslag till anslagsfördelning. Företrädarna för Socialdemokraterna, Miljöpartiet de gröna, Sverigedemokraterna och Väns-terpartiet redovisar sina ställningstaganden i särskilda yttranden.

Utskottets förslag till anslag för 2014 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse*Belopp i tusental kronor*

Anslag	Ändring	Utskottets förslag
1:1 <i>Kungliga hov- och slottsstaten</i>	±0	126 908
2:1 <i>Riksdagens ledamöter och partier m.m.</i> ¹	±0	842 655
2:2 <i>Riksdagens förvaltningsanslag</i> ¹	±0	717 344
2:3 <i>Riksdagens fastighetsanslag</i> ¹	±0	80 000
2:4 <i>Riksdagens ombudsmän (JO)</i> ¹	±0	85 160
3:1 <i>Sametinget</i>	±0	38 319
4:1 <i>Regeringskansliet m.m.</i>	±0	6 843 531
5:1 <i>Länsstyrelserna m.m.</i>	±0	2 522 517
6:1 <i>Allmänna val och demokrati</i>	±0	631 340
6:2 <i>Justitiekanslern</i>	±0	39 663
6:3 <i>Datainspektionen</i>	±0	43 790
6:4 <i>Svensk författningssamling</i>	±0	1 300
6:5 <i>Valmyndigheten</i>	±0	18 932
6:6 <i>Stöd till politiska partier</i>	±0	171 200
7:1 <i>Åtgärder för nationella minoriteter</i>	±0	96 917
7:2 <i>Åtgärder för den nationella minoriteten romer</i>	±0	16 500
8:1 <i>Presstödsnämnden</i>	±0	6 750
8:2 <i>Presstödet</i>	±0	567 119
8:3 <i>Myndigheten för radio och tv</i>	±0	25 689
9:1 <i>Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information</i>	±0	20 406
Summa	±0	12 896 040

¹ Anslag avsedda för riksdagen eller dess myndigheter.

Not: Med ändring avses ändringar av anslag gentemot förslag i propositionen (prop. 2013/14:1).

BILAGA 4

Utrikesutskottets yttrande 2013/14:UU1y

Utrikesförvaltningen

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade vid ett sammanträde den 24 september 2013 att ge utrikesutskottet tillfälle att yttra sig över budgetproposition 2013/14:1 utgiftsområde 1 Rikets styrelse samt därtill hörande motioner i de delar som hör till utrikesutskottets ansvarsområde.

Utrikesutskottet väljer att i det följande lämna synpunkter på anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. inom utgiftsområde 1 samt på kommittémotionerna 2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 105, 2013/14:K382 av Björn von Sydow m.fl. (S) yrkande 2 och 3, 2013/14:N424 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 8, 2013/14:U316 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 47, 2013/14:U208 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 2, 2013/14:U209 av Torbjörn Björlund m.fl. (V) yrkande 10, 2013/14:U264 yrkande 13 av Hans Linde m.fl. (V) samt de enskilda motionerna 2013/14:K270 av Anders Hansson (M) och 2013/14:K300 av Åsa Lindestam (S).

Utskottets överväganden

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att drygt 6 843 miljoner kronor anslås till anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. Anslaget används för Regeringskansliets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för utrikesrepresentationen, kommittéväsendet och gemensamma ändamål.

Utrikesrepresentationen bestod per den 1 augusti 2013 av 103 utlandsmyndigheter, varav 89 ambassader, 7 konsulat samt 7 representationer och delegationer. Regeringen beslutade den 19 juni 2013 att upprätta tre nya ambassader i Baku, Doha respektive Jerevan.

Från 1990 t.o.m. den 1 augusti 2013 har regeringen beslutat att öppna 35 ambassader och 8 karriärkonsulat. För samma period har regeringen beslutat stänga 30 ambassader och 25 karriärkonsulat.

Motionerna

Socialdemokraterna understryker i kommittémotionerna 2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 105, 2013/14:K382 av Björn von Sydow m.fl. (S) yrkande 2 och 2013/14:N424 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 8 att Sverige bör vara representerat i New York och ha god närvaro i länder i Asien, Afrika och Sydamerika. För att åter öppna ett generalkonsulat i New York samt i Kanton och Sao Paolo och en ambassad i Gaborone avsätts 50 miljoner kronor. I motion 2013/14:K382 yrkande 3 avsätts också 2 miljoner kronor för att finansiera en svensk kandidatur till FN:s säkerhetsråd 2017-2018.

Miljöpartiet de gröna betonar i partimotion 2013/14:U316 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 47 vikten av fredsarbete där militära insatser görs överflödiga till förmån för civila och långsiktiga engagemang för att förebygga väpnade konflikter. Partiet föreslår därför att en fredsenhet ska inrättas inom UD och Försvarsdepartementet.

Vänsterpartiet förespråkar i kommittémotion 2013/14:U208 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 2 att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om hur den svenska diplomatiska närvaron i Sydamerika kan utökas. I kommittémotion 2013/14:U209 av Torbjörn Björlund m.fl. (V) yrkande 10 förslås att den svenska representationen vid Natos högkvarter bör avvecklas. Vidare föreslår Vänsterpartiet i kommittémotion 2013/14:U264 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 13 att alla svenska ambassader ska ha en handläggare som ansvarar för jämställdhetsarbetet.

I den enskilda motionen 2013/14:K270 av Anders Hansson (M) förespråkas ett utökat samarbete mellan Sverige, Norge och Danmark rörande ambassader, delegationer och konsulat.

I den enskilda motionen 2013/14:K300 av Åsa Lindestam (S) föreslås att en ambassadör för FN:s resolution 1325 ska utses vid det svenska utrikesdepartementet.

Utskottet

Sveriges representation utomlands är en viktig fråga för vårt lands utrikes-, bistånds- och näringspolitik. Enligt utskottets uppfattning är en väl rustad utrikesförvaltning, både på Utrikesdepartementet i Stockholm och på plats ute i världen, en förutsättning för att kunna vidmakthålla relationer som ligger till grund för samarbete på viktiga områden och för att kunna förstå politiska, ekonomiska och kulturella trender i världen. För att uppnå effektivitet i utrikesförvaltningen är det också viktigt att slå vakt om Utrikesdepartementets möjligheter att såväl behålla som rekrytera personal med olika kompetenser.

Kabinettssekreteraren informerade den 17 oktober utskottet om Utrikesdepartementets ekonomi och utrikesförvaltningens utveckling. Den ekonomiska situationen kan i dagsläget betraktas som stabil. Ett begränsat sparande från innevarande år beräknas kunna överföras till 2014. Besparingar har gjorts bl.a. genom att antalet tjänster i hemmaorganisationen har minskat och att lokalt anställd personal i högre utsträckning används för administrativa uppgifter på utlandsmyndigheter. Kostnaderna har också minskat genom omförhandlingar av kontrakten för vissa fastigheter utomlands. Under året har ambassaden i Minsk återbemannats och nya ambassader har etablerats i Baku, Jerevan och Doha. Regeringen undersöker också möjligheterna att etablera en svensk beskickning i Mogadishu för att göra det möjligt för ambassadören, som f.n. är stationerad i Nairobi, att tillbringa mer tid i Somalia. Dessa planer är beroende av hur säkerhetsläget utvecklas i Somalia.

Ett antal motioner föreslår etablering av nya utlandsmyndigheter. Utskottet vill med anledning av motionerna erinra om att beslutskompetensen enligt regeringsformen ligger hos regeringen eller hos de myndigheter som ligger under regeringen när det gäller frågor som rör Regeringskansliets och utrikesförvaltningens organisation och personal samt fördelningen av resurser inom utrikesförvaltningen. Utskottet vill dock understryka vikten av att regeringen löpande samråder med riksdagen om den strategiska utvecklingen av Sveriges utrikesrepresentation. Etablering och stängning av utlandsmyndigheter påverkar Sveriges internationella relationer och medför stora kostnader. Det är därför väsentligt att sådana beslut är långsiktiga och bygger på väl förankrade strategier.

I en motion föreslås att medel avsätts för att finansiera Sveriges kandidatur till FN:s säkerhetsråd. Utskottet är inte berett att föreslå att konstitutionsutskottet tillstyrker motionen, men vill erinra om sitt tidigare ställningstagande i betänkande 2012/13:UU15 som innebär att Sverige bör eftersträva en plats i FN:s säkerhetsråd. Utskottet underströk vid det tillfäl-

let att ett långsiktigt och gediget förberedelsearbete och en väl förankrad och genomförd kampanj är en förutsättning för att en kandidatur till säkerhetsrådet ska nå framgång.

Mot bakgrund av vad som här anförts har utskottet inga invändningar mot regeringens förslag till medelstilldelning för anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. och föreslår därför att konstitutionsutskottet avstyrker motion 2013/14:K382 yrkandena 2 och 3. Även motionerna 2013/14:303 yrkande 105, 2013/14:N424 yrkande 8, 2013/14:U208 yrkande 2 och 2013/14:U209 yrkande 10 bör avstyrkas.

Med hänvisning till de ovannämnda bestämmelserna i regeringsformen om beslutskompetensen vad gäller frågor som rör Regeringskansliets och utrikesförvaltningens organisation, är det enligt utskottets uppfattning inte heller riksdagens uppgift att göra tillkännagivanden enligt förslagen i motionerna 2012/13:U264 yrkande 13, 2013/14:U316 yrkande 47 och 2013/14:K300. Motionerna bör därför avstyrkas. Utskottet vill med anledning av motionerna informera om att det under innevarande år kommer att behandla frågor om säkerhetspolitik, inklusive resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet, i betänkande 2013/14:UU6. Utskottet vill också påminna om sina tidigare uttalanden om att frågor om jämställdhet, sexuell likaberättigande och mångfald bör genomsyra Regeringskansliets hela verksamhet.

Utskottet yttrade sig förra året om ett motionsyrkande om ökat nordisk-baltiskt samarbete och påminde då om att de aktuella länderna i augusti 2011 undertecknade ett samförståndsavtal om postering av diplomater på varandras utlandsmyndigheter. Det framgick av kabinetssekreterarens föredragning för utskottet att de nordiska länderna har ett etablerat samarbete, bl.a. vad gäller lokaler, på ett fyrtiotal platser i världen. Samtal förs för närvarande om samlokalisering med nordiska länder i bl.a. Dhaka, Hanoi, Reykjavik, Rom, New York och Genève. Utskottet anser mot denna bakgrund att motion 2013/14:K270 kan avstyrkas.

Stockholm den 5 november 2013

På utrikesutskottets vägnar

Sofia Arkelsten

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Sofia Arkelsten (M), Urban Ahlin (S), Walburga Habsburg Douglas (M), Carina Hägg (S), Christian Holm (M), Mats Johansson (M), Fredrik Malm (FP), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S), Julia Kronlid (SD), Hans Linde (V), Yilmaz Kerimo (S), Ismail Kamil (FP), Robert Halef (KD) och Adnan Dibrani (S).

Avvikande meningar

1. Avvikande mening (S)

Urban Ahlin (S), Carina Hägg (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S), Yilmaz Kerimo (S) och Adnan Dibrani (S) anför:

Regeringen har valt att lägga ned utlandsmyndigheter på växande marknader i Asien och Afrika. I USA har regeringen lagt ned konsulaten i New York och Los Angeles. Mot bakgrund av att den svenska exporten behöver utvecklas på tillväxtmarknader är regeringens nedläggningar av strategiskt lokaliserad utlandsrepresentation olycklig. Kännedom om var de växande ekonomierna finns måste beaktas när kommande beslut tas om nya ambassader eller konsulat. Utlandsmyndigheter bör öppnas i New York, Kanton, Sao Paolo och Gaborone. För detta ändamål bör 150 miljoner kronor avsättas under 2014.

Sverige kandiderar till FN:s säkerhetsråd för perioden 2017–2018. En kampanj i detta syfte har emellertid inte genomförts under de gångna två åren. Om en svensk kandidatur till FN:s säkerhetsråd ska lyckas måste regeringen arbeta för att samla stöd för densamma. För detta ändamål bör 2 miljoner kronor anslås.

Det anförda innebär att vi anser att konstitutionsutskottet bör tillstyrka motionerna 2013/14:U303 yrkande 105, 2013/14:K382 yrkandena 2 och 3 samt 2013/14:N424 yrkande 8.

2. Avvikande mening (V)

Hans Linde (V) anför:

Sveriges diplomatiska närvaro i Latinamerika har under en rad år minskat. Om Sverige ska kunna bredda och utveckla samarbetet med länder i regionen måste vi också ha en diplomatisk närvaro. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med förslag om hur svensk diplomatisk närvaro i Latinamerika kan utökas.

Sverige har sedan flera år representation på Natos högkvarter, inklusive en ambassadör. Det är inte rimligt med sådan svensk närvaro när vi inte är medlemmar i militäralliansen, och representationen bör därför omgående avvecklas.

Sveriges representation utomlands är en viktig resurs för vår utrikes-, bistånds- och näringspolitik. Att kunna analysera maktordningen mellan män och kvinnor och de olika uttryck den tar sig i olika delar av världen kräver kunskap. Det kräver än mer kunskap att arbeta fram verktyg för att bryta denna maktordning. Det är också viktigt att det finns en tydlig analys utifrån ett könsperspektiv i de rapporter och underlag för bl.a. samar-

betsstrategier som utarbetas på utrikesmyndigheterna. För att detta ska vara möjligt behöver kompetensen höjas och alla ambassader behöver ha en handläggare som ansvarar för jämställdhetsarbetet.

Det anförda innebär att jag anser att konstitutionsutskottet bör tillstyrka motionerna 2013/14:U208 yrkande 2, 2013/14:U209 yrkande 10 och 2013/14:U264 yrkande 13.

Särskilt yttrande

Särskilt yttrande (V)

Hans Linde (V) anför:

Sveriges representation i utlandet är i grunden en fråga som beslutas av regeringen, inte av riksdagen. Det finns dock en möjlighet för riksdagen att inom budgetprocessen (exempelvis genom anslagsvillkor) tydliggöra hur medlen för utlandsrepresentationen – inom ramen för utgiftsområde 1 och anslaget 4:1 Regeringskansliet – ska användas. Vänsterpartiet vill därför i detta sammanhang utnyttja möjligheten att deklarerat partiets ståndpunkt rörande de omläggningar av Sveriges ambassader och konsulat som regeringen planerar och har genomfört.

Vänsterpartiet är inte principiellt motståndare till att utlandsrepresentationer öppnas eller stängs, det är naturligt att det sker en kontinuerlig översyn av var det är mest prioriterat att vara närvarande. Men det har varit uppenbart att den borgerliga regeringens omläggning av Sveriges utlandsrepresentation inte har skett i ett politiskt vakuum. Den är starkt kopplad till en omläggning av svensk utrikespolitik från en självständig svensk utrikespolitik till allt tydligare band till USA, det som brukar kallas ”den transatlantiska länken”. Detta är en utveckling som Vänsterpartiet starkt motsätter sig. Vi värnar en självständig svensk utrikespolitik grundad i solidaritet och med höga målsättningar för global rättvisa, jämställdhet, hållbar utveckling och nedrustning. Därför ser vi behov av en stark svensk närvaro runt om i världen.

Därför var Vänsterpartiet t.ex. kritiskt till att regeringen under förra mandatperioden stängde ambassaderna i bl.a. Managua (Nicaragua), Windhoek (Namibia) och Gaborone (Botswana). Dessa ambassader var tydliga symboler för Sveriges självständiga röst i världen. Vänsterpartiet har samtidigt motsatt sig att Sveriges delegation vid Nato i Bryssel uppgraderats, eftersom vi sett detta som ytterligare ett steg bort från en militär alliansfrihet som vi vill slå vakt om.

Utrikesdepartementet har under en längre tid stått inför ekonomiska problem som framtvingat en lång rad besparingar. Det beror på flera saker, men vi noterar att de höga kostnaderna för ambassaderna i Bagdad och Kabul är en av orsakerna. En ytterligare orsak är att regeringen inte i tillräcklig utsträckning har kompenserat UD för ökade lönekostnader och priser, den s.k. pris- och löneomräkningen. Vänsterpartiet är kritiskt till att regeringen generellt fortsätter att lägga pris- och löneomräkningen på låga nivåer.

BILAGA 5

Finansutskottets yttrande 2013/14:FiU2y

Ändring i budgetlagen

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har gett finansutskottet tillfälle att yttra sig över regeringens förslag om ändringar i budgetlagen. Förslaget finns i budgetpropositionen s.134 (punkt 15) och beskrivs i avsnitt 12.1. Det handlar om att genomföra de förslag som lämnades av Budgetprocesskommittén för att anpassa svensk lag till de nya krav som EU-rätten ställer när det gäller medlemsstaternas budgetprocesser.

Utskottet föreslår att konstitutionsutskottet tillstyrker regeringens förslag.

Utskottets överväganden

Bakgrund

Europeiska unionens råd antog den 8 november 2011 ett direktiv (2011/85/EU) om krav på medlemsstaternas budgetramverk. Direktivet innehåller minimiregler för hur budgetramverken i EU:s medlemsstater ska vara utformade för att bl.a. säkerställa att medlemsstaterna uppfyller sina åtaganden att undvika alltför stora underskott. Direktivet ställer krav på att medlemsstaterna ska inrätta treåriga budgetpolitiska mål och numeriska finanspolitiska regler som ska återspeglas i de årliga budgetbesluten. Det ska också finnas bestämmelser om vilka konsekvenserna blir om mål och regler inte följs. Ländernas budgetramverk ska även omfatta en redovisning av konsekvenserna av planerade finanspolitiska åtgärder samt realistiska makroekonomiska prognoser och budgetprognoser. Prognoserna ska genomgå regelbundna och fullständiga utvärderingar. Direktivet ska vara genomfört senast den 31 december 2013.

I slutet av 2012 tillsatte regeringen en parlamentarisk utredning, Budgetprocesskommittén (Fi2012:10), som fick i uppdrag att undersöka om Sveriges budgetramverk lever upp till EU:s krav. Kommittén har lämnat sina bedömningar och förslag i delbetänkandet Budgetramverket – uppfyller det EU:s direktiv? (SOU 2013:32).

Propositionen

Baserat på utredningens bedömningar och förslag skriver regeringen i propositionen att Sverige redan lever upp till många av kraven. Det gäller följande:

- Ett budgetramverk med planeringshorisont på minst tre år.
- Ett ramverk som främjar efterlevnaden av EU:s referensvärden och det medelfristiga budgetmålet.
- Ett ramverk som innehåller definitioner av mål och tillämpningsområde för de numeriska finanspolitiska reglerna.
- De budgetpolitiska målens koppling till de årliga budgetbesluten.
- Konsekvenser om det bedöms att de budgetpolitiska målen inte klaras.
- Oberoende analys och övervakning.
- Redovisning och finanspolitisk planering för den offentliga sektorns undersektorer.

På ett område, prognoser, bedömer dock regeringen att det krävs ytterligare åtgärder och att budgetlagen behöver preciseras.

Det svenska budgetramverket uppfyller i stort sett direktivets krav i fråga om prognoser, skriver regeringen. Det finns dock vissa områden där det antingen saknas en etablerad ordning för att säkerställa att direktivets krav uppfylls eller där det krävs vissa förtydliganden. Regeringen avser att bygga ut den externa utvärderingen av prognoser ytterligare.

Regeringen föreslår också att budgetlagen (2011:303) ändras. Enligt förslaget blir regeringen skyldig att regelbundet redovisa en utvärdering av de ekonomiska prognoser som lämnas i budgetpropositionen och den ekonomiska vårpropositionen. I budgetpropositionen och den ekonomiska vårpropositionen ska regeringen dessutom redovisa prognoser över den makroekonomiska utvecklingen och den offentliga sektorns inkomster, utgifter och skulder. I den ekonomiska vårpropositionen ska regeringen dessutom redovisa en bedömning av de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet.

De föreslagna ändringarna föreslås träda i kraft den 31 december 2013.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer med Budgetprocesskommitténs bedömningar när det gäller det svenska budgetramverket. Det har bevisligen fungerat väl, och det är i linje med direktivet. Det är därför viktigt att inte ändra ramverket utan att starka skäl talar för det. Kommittén konstaterar dock att det kan finnas skäl att ändra budgetlagen när det gäller regeringens redovisningar av prognoser till riksdagen samt att tydliggöra ansvaret när det gäller utvärdering av prognoser. Regeringen har, efter remissbehandling, lagt fram kommitténs enhälliga förslag till riksdagen. Utskottet välkomnar regeringens förslag. Det kommer att innebära ökad tydlighet när det gäller det formella ansvaret för arbetet med de ekonomiska prognoserna.

Utskottet föreslår att konstitutionsutskottet tillstyrker regeringens förslag.

Stockholm den 5 november 2013

På finansutskottets vägnar

Anna Kinberg Batra

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anna Kinberg Batra (M), Fredrik Olovsson (S), Jonas Jacobsson Gjørtler (M), Pia Nilsson (S), Göran Pettersson (M), Jörgen Hellman (S), Peder Wachtmeister (M), Bo Bernhardsson (S), Carl B Hamilton (FP), Sven-Erik Bucht (S), Staffan Anger (M), Per Bolund (MP), Anders Sellström (KD), Sven-Olof Sällström (SD), Ulla Andersson (V), Emil Källström (C) och Agneta Karlsson (S).